

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om domännamn och till lag om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att en lag om domännamn stiftas. Lagen skall ersätta de föreskrifter som Kommunikationsverket har utfärdat med stöd av 37 § telemarknadslagen.

Propositionens målsättning är att skapa smidiga bestämmelser om användningen av finländska adressuppgifter i det globala datornätet Internet. Bestämmelserna skall motsvara de finländska användarnas behov. En allmän målsättning för propositionen är att företag, samfund och stiftelser skall få bättre möjligheter att utnyttja finländska domännamn. Allmänna målsättningar är vidare att främja serviceutbudet i informationssamhället, den elektroniska handeln och möjligheterna att uträtta ärenden i datornätet.

I propositionen föreslås en reglering av formen för ett domännamn, de begränsningar som ställs för ett domännamn, domännamnsförvaltningen, ett domännamnsregister och domännamnsleverantörer. Enligt förslaget kan företag och andra sammanslutningar, stiftelser och offentliga samfund beviljas rätt att använda finländska domännamn om det ansökta domännamnet är ledigt och övriga förutsättningar uppfylls.

Det föreslås att de uppgifter som anknyter till lagen om domännamn sköts av Kommunikationsverket. Förhandsgranskningen av ansökta domännamn för att undvika eventu-

ella intrång i namn- eller varumärkesrättigheter föreslås i regel bli slopad. Kommunikationsverket skall i stället ha möjlighet att under vissa förutsättningar stänga av eller återkalla ett godkänt domännamn på begäran av den, vars rätt har kränkts.

Bestämmelser om leverantörer som tillhandahåller domännamnstjänster skall ges för att trygga de rättigheter som sökandena av domännamn har. En domännamnsleverantör skall göra en anmälan till Kommunikationsverket innan den inleder sin verksamhet. Med anmälningsskyldigheten säkerställs bl.a. att användarna får en sådan anslutning till datornätet som håller tillräckligt hög teknisk standard för domännamnsanvändningen.

Kommunikationsverket skall övervaka domännamnsleverantörernas verksamhet och verket skall under vissa förutsättningar kunna förbjuda en leverantör att förmedla ansökningar om domännamn till Kommunikationsverket.

Till följd av den föreslagna lagen om domännamn föreslås att lagen om kommunikationsförvaltningen ändras så att Kommunikationsverket där åläggs de uppgifter som ges Kommunikationsverket i den föreslagna lagen om domännamn.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2003.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
1.1. Internets historia.....	3
1.2. Internetadministrationen i Finland.....	4
2. Nuläge	5
2.1. Lagstiftning och praxis.....	5
2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet	7
2.3. Bedömning av nuläget	12
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	13
3.1. Mål och medel	13
3.2. De viktigaste förslagen	13
4. Propositionens verkningar	15
4.1. Ekonomiska verkningar	15
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal.....	16
5. Beredningen av propositionen	17
5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	17
5.2. Remissutlåtanden.....	17
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	17
6.1. Samband med Ålands självstyrelse.....	17
DETALJMOTIVERING.....	18
1. Lagförslagen.....	18
1.1. Lag om domännamn.....	18
1.2. Lagen om kommunikationsförvaltningen	31
2. Närmare bestämmelser	31
3. Ikraftträdande.....	32
4. Lagstiftningsordning	32
LAGFÖRSLAGEN.....	33
om domännamn	33
om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen.....	38
BILAGA.....	39
PARALLELLTEXTER.....	39
om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen.....	39

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Det världsomspännande datornätet Internets historia börjar vid övergången till 1970-talet. Under de senaste årtiondena har Internet sedan utvecklats till ett kommunikationsnät, vars samhällseliga, tekniskt-ekonomiska och kommersiella betydelse och vikt ökar i accelererande takt. Internets tjänster är redan nu en väsentlig del av finländska företags, samfunds och enskilda medborgares kommunikation.

Internet intar en nyckelställning i utvecklingen av informationssamhället och dess tjänster. Näringslivets och förvaltningens service blir inom de närmaste åren tillgänglig i datornätet. Lösningar för elektronisk handel, förvaltningens service samt dataskydd och certifieringsteknik bereds anpassade till Internets funktioner, liksom de lösningar som redan nu tillämpas. På samma sätt satsar tele- och internetoperatörer liksom alla betydande apparattillverkare på utvecklandet av så breda möjligheter att utnyttja Internet som möjligt med hjälp av nya tekniska lösningar. Det klaraste exemplet på detta är de pågående projekten för att skapa det s.k. mobila internet.

Det viktigaste redskapen för att företag, samfund och enskilda skall kunna använda sig av Internet är en dataanslutning och en adressuppgift i form av siffror och namn (ett domännamn). Med hjälp av domännamnet kan användaren identifieras i datornätet.

Den nuvarande världsomfattande administrationen av Internet och domännamnsystemet är för närvarande inne i en stark utvecklingsfas. Internet administreras av Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN), ett bolag i Förenta staterna som inte är vinstdrivande. Också det domännamnsystem som används i Finland och förvaltningen av detta system är föremål för ett nationellt ändringstryck, som kräver att registreringsförfarandena för finländska

adressuppgifter i datornätet utvecklas.

1.1. Internets historia

Internet är uppbyggt av flera datornätverk som kompletterar varandra. Startskottet för utvecklingsarbetet med datornätverket gick av stapeln på 1960-talet med ett projekt hos Förenta Staternas försvarsministerium, det s.k. DARPA-projektet (Department of Defense's Advanced Research Projects Agency). Vid utgången av 1969 bildade fyra datorer, som kopplats till varandra, det s.k. datornätet ARPANET (ARPANET står för Advanced Research Projects Agency Network). Detta datornät kan sägas bilda grunden för det nuvarande nätet Internet. Datornätet ARPANET kopplades senare till andra datornätverk i Förenta Staternas förvaltning, universitet och forskningsorganisationer.

Som en del av avtalet 1969 om forskningsarbetet med ARPANET skapades ett dokumenteringssystem (begäran om kommentarer eller Request for Comments, förkortat RFC). Syftet med RFC var inledningsvis att snabbt kunna byta information mellan forskarna i nätet. Dessa informella RFC blev till slut en kanal för att skapa specifikationer och standarder för datornätet Internet.

Internet bottnar i ett nätverk med öppen arkitektur. Nätverk, som bottnade i olika teknologier och kopplades ihop, kallades i början "Internetting". 1972 presenterades det första tillämpningsprogrammet i ARPANET, och det togs i bruk samma år. Detta program skulle bli populärt – det var den elektroniska posten. Från ingången av 1983 gick man i ARPANET över från NCP-protokollet (Network Control Protocol) till TCP/IP-protokollet för datakommunikation (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). TCP/IP-protokollet lade grunden för det nuvarande Internet.

DARPA svarade för administrationen av Internet fram till 1980-talets början. Nätverket användes närmast för forskningsändamål. När arbetet med att upprätthålla namn- och

adresslistorna blev tungt utvecklade man domännamnssystemet (DNS) inom DARPA. En del av domännamnssystemet bestod i att ta i bruk rot-servrar, som innehöll den information som pekade ut och dirigerade trafiken till varje dator som var ansluten till roten.

För sifferförvaltningen inom Internet bildades "Internet Assigned Numbers Authority (IANA) inom södra Kaliforniens universitet (USC). Utöver sifferförvaltningen hörde den allmänna samordningen och administrationen av domännamnssystemet till IANA:s uppgifter. Dessutom hörde förvaltningen av A-rotservern till IANA.

Före detta Staternas administration hade gett National Science Foundation (NSF) en officiell ställning i datornätverksfrågor inom undervisnings- och skolektorn. NSF tog ansvar för samordningen och finansieringen av Internets icke-militära del. ARPANET ersattes av National Science Foundations NSFNET, som senare bildade ett ramnätverk för dagens Internet.

1992 gav Före detta Staternas kongress fullmakt åt NSF att tillåta kommersiell verksamhet inom NSFNET. Detta möjliggjorde att kommersiella nät kopplades till det nätverk som bildar det nuvarande Internet. Efter en offertävling splittrade NSF administrationen av datornätverkstjänsterna på tre organisationer och förutsatte att de i samarbete skulle bilda ett datornätverkscentrum, InterNIC (Internet Network Information Center).

Network Solutions Inc (NSI) tog över skötseln av InterNICs uppgift att registrera de globala domännamnen. Den fick också A-rotservern i sin tekniska besittning, d.v.s den server från vilken alla andra servrar får sin information. IANA fortsatte dock administrationen av nummer- och rotsystemet. InterNICs avtal med National Science Foundation upphörde i november 1998.

Före detta Nationernas handelsministerium publicerade en grönbok "A proposal to Improve the Technical Management of Internet Names and Addresses" som ersattes med en vitbok vid namnet "The Management of Internet Names and Addresses" 1998. Böckerna förutsatte i princip två saker: att det skulle bildas en organisation, som inte strävar efter vinst, för hanteringen av domännamn samt konkurrens i registreringen av domännamn.

Administrationen av domännamnssystemet flyttades slutligen till ICANN. Även IANA gick över till att i förvaltningshänseende och finansiellt övervakas av ICANN i januari 1999. För att garantera konkurrens i branschen bildades ett distribuerat registrerings-system "Shared Registration System". Enligt detta system kan varje registreringshanterare som godkänns av ICANN registrera världsomspännande domännamn enligt de principer som ICANN antagit. Registerföraren binder sig i överenskommelsen bl.a. till att följa de principer och förfaranden för tvistlösning i domännamnfrågor som ICANN fastställt.

Domännamnssystemet (DNS) i Internet är ett världsomspännande nätverk av datorer som hierarkiskt kopplats till varandra. Den översta nivån är en "rot" som inte har något namn. Under denna rot finns dels världsomspännande rötter och dels landsspecifika rötter. Rötterna kallas toppdomäner (top level domain), närmare bestämt generiska toppdomäner, som är globala och nationella eller landsspecifika toppdomäner, som motsvarar en landskod.

1.2. Internetadministrationen i Finland

Den gemensamma sammanslutningen för datakommunikationen mellan universiteten, högskolorna och forskningsanstalterna, Funet (Finnish University and Research Network), ansökte om att få ta hand om administrationen av fi-roten 1986. I februari 1994 anslöt sig Funet till Ficix, en samarbetsorganisation vars hela namn är Finnish Commercial Internet eXchange, och samma år överfördes domännamnsförvaltningen till Ficix. I praktiken hade en av Ficix' medlemmar hand om domännamnsadministrationen. I takt med att administrationen av domännamnen fick större kommersiell och juridisk betydelse växte missnöjet med arrangemanget hos marknadsparterna eftersom en av de privata operatörerna på den gemensamma marknaden ensam hanterade de gemensamma resurserna. Ur konkurrensrättslig synpunkt var situationen problematisk. Administrationsarrangemanget var bristfälligt också i fråga om den rättsliga regleringen, rättssäkerheten och besvärsmöjligheten. Detta ledde till att domännamnsad-

ministrationen flyttades över på Teleförvaltningscentralen (numera Kommunikationsverket) den 1 juni 1997. Den 23 maj 1997 antog Teleförvaltningscentralen två föreskrifter; den ena om domännamnförvaltningen och den andra om tekniska krav. De ca 4400 domännamn med kontaktuppgifter som Funet och FiCix tidigare beviljat på privaträttslig grund flyttades med bibehållna rättigheter som en massa över till Kommunikationsverkets datasystem.

Kommunikationsverket började reglera och förenhetliga beviljandet av finländska domännamn med föreskriften THK 34/1997 M. Principerna var följande: om det ansökta domännamnet var detsamma som sökandens registrerade namn eller firma kunde det beviljas utan en särskild namnrättslig granskning. Om det ansökta domännamnet avvek från sökandens registrerade namn gjordes en likartad förhandsgranskning som Patent- och registerstyrelsen gör för firmornas del vid registreringen i handelsregistret. Enligt föreskriften skulle det domännamn som ansöks bl.a. vara individualiserat. Samtidigt granskade Kommunikationsverket att domännamnet inte gjorde intrång i redan registrerade eller anhängiggjorda organisationsnamn, varumärken eller .fi-domännamn. Domännamnet fick inte heller strida mot god sed eller vara vilseledande. Sökanden behövde dessutom motivera sin ansökan om den gällde registrering av flera än ett domännamn för samma sökande.

Kommunikationsverket ersatte denna föreskrift med en ny föreskrift om finländska domännamn inom datornätet Internet (34 A/2000 M) som trädde i kraft den 15 juni 2000.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Den gällande finländska kommunikationslagstiftningen reglerar datornätet Internets verksamhet endast till vissa delar. Telemarknadslagen och bestämmelser om telenäten som getts med stöd av den specificerar den tekniska strukturen och de tekniska egenskaperna också för Internet. Lagen reglerar dock inte t.ex. domännamssystemet, innehållet i

den information som sprids över nätet eller administrationen av nätet. De nuvarande föreskrifterna om finländska adressuppgifter i Internet, dvs. domännamnen, har Kommunikationsverket gett med stöd av 37 § 2 mom. telemarknadslagen.

Operativ verksamhet

Organisatoriskt avviker domännamnsadministrationen i Finland från hur domännamnen organiseras och förvaltas på andra håll. I andra länder sköts administrationen så gott som undantagslöst av privata organisationer, universitet eller andra liknande institutioner. Verksamheten inleddes på detta sätt även i Finland, men på det sätt som ovan beskrevs kom man fram till att föra över domännamnsförvaltningen på en myndighet. Att administreringen av domännamn bottnar i normer och användning av offentlig makt har skapat stabilitet och transparens. Innehavarna till domännamn har i huvudsak varit nöjda med den rådande förvaltningen.

Administrativ registerförare för domännamn är Kommunikationsverket, som ger administrativa och tekniska bestämmelser om domännamn, tar emot ansökningar, fattar registreringsbeslut och svarar för upprätthållandet av det administrativa registret. Dessutom ordnar Kommunikationsverket den tekniska registerföringen av domännamn och förmedlar ansökningarna till den tekniska registerföraren för en teknisk granskning. Kommunikationsverket tar ut en i lag bestämd avgift för sina prestationer och utför namnundersökningar i fråga om offentlig-rättsliga domännamn.

Totalt har ungefär 34 000 domännamn beviljats. Av dessa står Kommunikationsverket för ca 30 000. 1997 beviljade verket 2743 domännamn, 1998 5652 st., 1999 7112 st., 2000 8235 st. och 2001 7245 st. domännamn. Utöver de godkända domännamnsansökningarna tar verket emot ansökningar om ändring av namnservrar samt ansökningar om domännamn som inte sedan registreras, men vilka samtliga behandlas. Ansökningarnas totala mängd per år är ungefär 15 000 st. Vid sidan av behandlingen av ansökningar svarar Kommunikationsverket på förfrågningar om

domännamn som inges via elektronisk post, vilka är ungefär 3900 st./år, och per telefon, vilka är ungefär 6000 st./år. Kundbetjäningen, som behandlar ansökningarna och svarar på förfrågningarna, består av fyra personer.

För beviljandet av domännamn tar Kommunikationsverket ut en avgift enligt Kommunikationsministeriets förordning om Kommunikationsverkets avgifter (1245/2001). Avgiften är 53,80 euro år 2002. För underhållet av domännamnen tas därtill ut en årlig avgift om 16,80 euro. Med denna avgift täcks kostnaderna för uppdateringen av andra utgifter, såsom ändringarna av namnservrarna. Avgifterna svarar mot kostnaderna och Kommunikationsverket finansierar sin internationella och nationella verksamhet i domännamnsfrågor med dem.

Kommunikationsverket har utlokaliserat skötseln av det tekniska registret över domännamn och granskningen av domännamnets tekniska funktionsduglighet. Till den tekniska registerförarens uppgifter hör att hålla det tekniska registret över domännamn och nödvändiga överföringsförbindelser mellan det tekniska .fi-registret och Internet, att granska att nya domännamn fungerar tekniskt sett innan de beviljas och att uppdatera namnsveruppgifterna för domännamnen. För tjänsterna betalar Kommunikationsverket en överenskommen avgift per domän till den tekniska registerföraren.

Kommunikationsverkets föreskrift THK 34 A/2000 M

Den växande ansökningsmängden, personalomsättning, personalbrist och domännamnsansökningar som krävde förhandsgranskning medförde, att behandlingen av ansökningarna fördröjdes. Under våren 2000 var behandlingstiden redan ca fyra månader för en ansökan som krävde förhandsgranskning. Denna tid var både enligt Kommunikationsverket och sökandena alldeles för lång.

För att skära ner på behandlingstiden utfärdade Kommunikationsverket föreskriften THK 34 A/2000 M den 15 juni 2000. Med föreskriften förnyades systemet för domännamnsbeviljande så, att domännamnet skulle vara identiskt med sökandens registrerade

namn eller ordvarumärke. Reformen ledde till att behandlingstiderna i Kommunikationsverket förkortades till ungefär två vardagar. I praktiken innebar systemreformen att namngranskningarna sköttes av Patent- och registerstyrelsen så gott som i sin helhet.

Föreskriften ändrade också grunderna för beviljande av domännamn, som tidigare fastställdes i en annan föreskrift. Ändringen förkortade behandlingen av domännamnsansökningar. Samtidigt bevarades ett starkt namn- och varumärkesskydd. Ingen kan således registrera sig ett domännamn som man utgår från att tillhör någon annan. Formellt ändrades bestämmelserna så, att begränsningen av antalet domännamn per innehavare slopades och så, att användningsrätt till ett domännamn kunde beviljas direkt på basis av registrerade ordvarumärken.

Enligt denna föreskrift kan finländska organisationer som är införda i handels-, förenings- eller stiftelseregistret samt finländska offentliga samfund beviljas rätt att använda ett domännamn. Ett offentligt samfund definieras i föreskriften som en offentligrättslig juridisk person med huvuduppgift att verkställa ett offentligt åliggande som fastställts i lagstiftningen eller med behörighet att använda offentlig makt.

Dessa sökanden kan få sitt registrerade namn eller sitt registrerade finländska varumärke registrerat som domännamn. Som domännamn för ett offentligt samfund registreras dess namn, namnförkortning, ett annat namn som beskriver den offentliga verksamheten eller samfundets registrerade varumärke. Domännamnet får dock inte göra intrång i namn eller varumärkesrättigheter som registrerats i handels-, förenings-, stiftelse- eller varumärkesregistret.

I föreskriften avses med varumärke ett s.k. ordvarumärke, som alltså består enbart av bokstäver, siffror eller ett eller flera ord. Ett ordvarumärke kan vara registrerat antingen i Patent- och registerstyrelsens varumärkesregister eller i det varumärkesregister som gemenskapsvarumärkesbyrån för. Gemenskapsvarumärkesbyrån är Europeiska gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden.

Enligt denna föreskrift, som alltså är i kraft, beviljas ett domännamn till den som först an-

söker om det och några begränsningar i det antal domännamn som beviljas per sökande finns inte. Ett domännamn skall bestå av minst tre tecken.

Återkallas kan ett domännamn om konfigurationen av domännamnet fortlöpande strider mot de tekniska föreskrifterna om domännamn (THK 37/1997 M), om en domstol eller en annan behörig myndighet har förbjudit användningen av domännamnet, om domännamnet blivit oförenligt med föreskriften genom att innehavarens namn bytts ut eller av någon annan orsak eller om det finns något annat synnerligen tungt vägande skäl i anknytning till förvaltningen av domännamn. Ett domännamn kan återkallas också då dess innehavare trots uppmaning inte betalar den fastställda avgiften.

Båda dessa namnadministrativa föreskrifter har lett till att det inte har funnits en enda namn- eller varumärkesrättslig rättegång i Finland som skulle ha baserat sig på ett inkrång p.g.a. ett domännamn.

2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Allmänt

Det finns för närvarande 256 toppdomäner. Av dessa är 11 generiska toppdomäner (Generic Top Level Domain, gTLD) som är globala och öppna för alla. Tre toppdomäner är globala och slutna. 251 är nationella, d.v.s. landsspecifika toppdomäner eller landskoder (Country Code Top Level Domain, ccTLD). Av de generiska öppna toppdomänerna används för närvarande sju stycken. Administrationen av dem underlyder inte någon lagstiftning. Administrationen bottenar i stället i domännamnets historiska bakgrund, före den tid som domännamnen blev allmänna, eller i avtal. Endast de öppna generiska toppdomänerna och den australiensiska landskoden administreras på basis av en överenskommelse med ICANN.

Det finns knappast någon lagstiftning överhuvudtaget för domännamn. Detta beror delvis på Internets utvecklingshistoria och delvis på det s.k. Internetsamfundets vilja att bevara datornätet så knäpphändigt reglerat

som möjligt.

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)

ICANN är en privaträttslig organisation som drivs utan vinstintresse. ICANN administrerar Internets namn- och adress-system. Organisationen ansvarar för tilldelningen av IP-adresser, förvaltningen av domännamnssystemet och rotserversystemet samt samordningen av tekniska parametrar för Internet-protokollen. Den finansierar sin verksamhet med avgifter. Av avgifterna kommer 55 % från administratörerna av generiska toppdomäner, 35 % från administratörer av landsspecifika toppdomäner och 10 % från IP-adressregistren.

ICANNs syfte och organisation fastställs i bolagsordningen. Organisationen leds av en styrelse bestående av 19 personer. Dessutom deltar gruppen At Large ("Breda gruppen"), som representerar privata medlemmar, och tre stödorganisationer i dess verksamhet. At Large-gruppens syfte är att företräda alla Internetanvändare i ICANN. Vidare har ICANN ett antal rådgivande kommittéer, däribland den mellanstatliga rådgivande kommittén (Governmental Advisory Committé, GAC) som är öppen för företrädare från alla regeringar samt vissa organisationer såsom EU och WIPO. GAC har skapat principrekommendationer för hur statsregeringarna, ICANN och internationella registeeringsmyndigheter skall ordna sina inbördes förhållanden.

ICANNs styrelse bildas av nio medlemmar från At Large-gruppen, nio medlemmar från stödorganisationerna och generaldirektören. Ett av ICANNs mål är att finna verksamhetsalternativ som leder till att Internetanvändarnas påverkningsmöjligheter i nätets verksamhet kan förbättras. Fem av styrelsemedlemmarna från At Large-gruppen väljs genom en omröstning i Internet. Alla privatpersoner som registrerat sig för omröstningen världen över kan delta i den. En styrelsemedlem för varje världsdel väljs genom val så att kandidater ställs upp och röstningen genomförs separat för varje världsdel.

Den andra gruppen om nio styrelsemedlemmar representerar alltså stödorganisationer (Supporting Organisation). De bistår ICANNs styrelse i frågor som berör deras

egna verksamhetsfält. Varje stödorganisation väljer tre styrelsemedlemmar. Stödorganisationerna är adresstöds- (d.v.s. IP-adressering), protokollstödsorganisationen samt stödorganisationen för domännamn. ICANNs bolagsordning reglerar stödorganisationernas verksamhet och uppgifter. Stödorganisationen för domännamn sköter om frågor som har med domännamnssystemet att göra och är ICANN-styrelsens rådgivare i dessa frågor. Stödorganisationen skall förena Internetanvändare med olika intressen i frågor som rör domännamnssystemet. Den skall försöka åstadkomma rekommendationer mellan dessa intressenter om utvecklandet av domännamnssystemet. Rekommendationerna riktas således till ICANNs styrelse. Stödorganisationen för domännamn bildas av ett namnråd (Names Council) och dess sju undersektioner samt en generalförsamling (Public Forum) som är öppen för alla enskilda och samfund.

Internets verksamhet är världsomspännande och öppen. ICANNs befogenheter bottnar i en överenskommelse mellan ICANN och Förenta Staternas handelsministerium. Det har framförts krav på en ändring av ICANNs verksamhetsmodell, förvaltningsstruktur och finansieringsstruktur så att organisationen skulle bli oberoende av någon nationell regering. Även Europeiska unionen har krävt att ICANNs internationaliserings- och demokratiseringsprocess slutförs så att organisationen kan bli helt oavhängig i förhållande till nationella inflytanden.

Administratörerna av de landsspecifika toppdomänerna är beroende av ICANNs verksamhet. Förhandlingar om befogenhetsfördelning, avgifter, tjänster och ansvarsfrågor har därför förts mellan dessa administratörer och ICANN. Administratörerna av landsspecifika toppdomänerna och ICANN strävar till att göra bilaterala avtal så att åtminstone några av de öppna frågorna blir lösta.

Council of European National Top Level Domain Registries (CENTR)

CENTR grundades 1999 och är ett samarbetsorgan för administratörerna av europeis-

ka landskoder. Dess medlemmar är huvudsakligen europeiska men CENTR är öppen för alla organisationer som administrerar landsspecifika toppdomäner på basis av standarden ISO-3166. CENTR har 36 egentliga medlemmar, tre associerade medlemmar och fyra observatörmedlemmar.

Organisationsformen är en bolagstyp som finns i Storbritanniens lagstiftning (Company Limited by Guarantee). Den är okänd för finländsk lagstiftning. Bolaget har inget aktiekapital, utan medlemmar som förbinder sig att betala en viss garantisumma. I CENTR är garantisumman ett engelskt pund, den lägsta garantisumma som engelsk lagstiftning medger. CENTRs verksamhet finansieras genom medlemsavgifter.

CENTR förpliktar inte sina medlemmar att binda sig till dess verksamhet, utan erbjuder ett diskussionsforum i ärenden om landskoder. Organisationen är också en förbindelse-länk till organisationer som administrerar Internet och andra organisationer inom Internet. CENTR främjar intressena för de icke-vinstdrivande administratörerna för landsspecifika toppdomänerna. CENTR har som mål att koncentrera registreringspolitiken för olika administratörer av landsrötterna till ett ställe och därigenom erbjuda sina medlemmar bättre service.

Beslutsfattandet i CENTR sker i en generalförsamling som väljer styrelsen på fem medlemmar. Därtill har CENTR två ständiga grupper, en juridisk och en teknisk, som fungerar som generalförsamlingens berednings- och rådgivande organ.

Regionkoden .eu

Europeiska unionens kommission skapar en regionkod .eu i Internets domännamnssystem. Startskottet för en gemensam europeisk domän var kommissionens initiativ eEurope. Inrättandet av toppdomänen .eu är ett konkret förslag för att utveckla ett europeiskt informationssamhälle. Kommissionen och ICANN har överenskommit att ISO-koder med två bokstäver, såsom .eu, kan tas i bruk som regionkoder av samma typ som nationella toppdomäner (landskoder) i Internet. En förutsättning är att frågan regleras genom av-

tal även mellan ICANN och den registreringsenhet som ansvarar för regionkoden.

Kommissionen gav den 12 december 2000 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av toppdomänen .eu i Internet. Förordningen skall reglera frågor som hur regionkoden .eu skapas och de centrala riktlinjerna för hur registret utses och för dess verksamhet. Förordningen in- verkar inte på landskodernas (exempelvis .fi) ställning eller verksamhet.

Kommissionen skall enligt förslaget utse en registreringsenhet efter att ha hört en regleringskommitté som består av företrädare för medlemsstaterna. Enligt förordningsförslaget skall registreringsenheten vara en icke- vinstdrivande organisation med huvudsäte inom gemenskapen. Registrets verksamhet skall kunna organiseras och förvaltas kvalitativt, effektivt, tillförlitligt och öppet. I sin verksamhet skall registreringsenheten följa de principer som ICANNs mellanstatliga rådgivande kommitté fastställer. Registreringsenheten får inte erbjuda registrerings- service. Registreringsenheten skall också säkerställa att regionkodens användare får tillgång till tvistlösning utanför domstol.

Enligt förslaget skall regionkoden .eu i första hand beviljas alla organisationer och fysiska personer med hemvist i en medlemsstat inom Europeiska gemenskapen. Kommissionen skall i samarbete med regleringskommittén fastställa verksamhetsprinciperna för registreringen om principerna gäller det s.k. allmännas intresse. T.ex. åtgärder som hindrar oegentliga och spekulativa registreringar av domännamn är enligt förordningsförslaget exempel på sådana verksamhetsprinciper. Andra registreringsprinciper utöver dem som gäller det allmännas intresse skall registret självt besluta om efter att ha hört kommissionen och andra intressenter.

Kommissionen skall bistås av en regleringskommitté som består av företrädare för medlemsstaterna. Europeiska unionen förbehåller sig alla rättigheter som är anknytna till regionkoden .eu.

Sverige. I Sverige administreras domännamnen av en stiftelse (stiftelsen InternetInfrastruktur, IIS) som bildats av Internet Society i Sverige (ISOC-SE). IIS beslutar om de regler som följs vid registreringen. Det

egentliga registret upprätthålls av NIC-SE, ett bolag som IIS grundat. I systemet ingår vidare en nämnd för överklagande.

Registreringsreglerna liknar de gällande bestämmelserna i Finland. För att bli registrerat skall ett domännamn avse en verksamhet med anknytning till Sverige. Domännamnet i sig skall böttna i verksamhetens registrerade namn eller firma. För varje verksamhetsnamn kan endast ett domännamn registreras. Domännamnet får inte vara identiskt med ett tidigare registrerat domännamn. Det får inte heller avse en underdomän till ett redan registrerat domännamn. Vidare får domännamnet inte vara uppenbart förargel- seväckande, strida mot god sed eller vara vilseledande. Domännamn som består endast av geografiska ord är också förbjudna.

NIC-SE tar inte själv emot ansökningar. Ansökningarna förmedlas av Internetleverantörer, som slutanvändarna köper tjänster av. Registreringen kostar 250 kronor som engångsavgift och dessutom tas en lika stor årlig underhållsavgift ut. Registreringsavtalet gäller tills vidare fram till det att domännamnsinnehavaren säger upp domännamnet. Det är möjligt att avregistrera domännamnet mot innehavarens vilja när situationen motsvarar vissa särskilt fastställda grunder.

I april 2000 färdigställdes i Sverige en utredning på basis av ett uppdrag att undersöka det svenska domännamssystemet. Betänkandet (SOU 2000:30) utmynnar i slutsatsen att det behövs ett nytt system med klara och enkla regler för Sveriges domännamnsadministration. Enligt betänkandet skall det nya systemet basera sig på tillsyn i efterhand, varvid förprovningen av registreringsförutsättningarna helt faller bort. IIS-stiftelsen sköter om domännamssystemet enligt ett avtal mellan regeringen och bolaget. Sveriges regering har två ständiga representanter i IIS.

I Sverige fanns ca 90 000 registrerade domännamn i slutet av 2001.

Danmark. Danmarks landskod .dk förvaltas av DK Hostmaster A/S, ett bolag som ägs av föreningen Dansk Internet Forum (DIFO). DIFO grundades 1999 av användarna och det är ett självregleringsorgan. DIFO beslutar om de regler som reglerar registreringen av domännamn. Man har också inom DIFO skapat ett särskilt förfarande för att lösa konflikter

p.g.a. domännamnsrättigheter.

Alla juridiska personer kan ansöka om registrering av .dk-domännamn som är lediga. Ansökan sker via en Internetleverantör som DK Hostmaster A/S godkännt. På det ansökta domännamnet ställs främst tekniska krav. Sökanden försäkrar att det ansökta domännamnet inte gör intrång i bl.a. tredje mans firma- eller varumärkesrättigheter och för binder sig att följa DIFO:s regler. Domännamnet kan överföras till en ny innehavare. Det ställs inte heller begränsningar på hur många domännamn som samma sökande kan beviljas. DK Hostmaster A/S registrerar nya domännamn och håller en kölista på redan registrerade domännamn. En registreringsavgift debiteras för registreringen och dess årliga förnyande. Avgiften är ca sju euro.

I februari 2002 var totalt 364 158 domännamn registrerade under landskoden .dk.

Norge. Norges landskod .no administreras av NORID (Norwegian Registration service for Internet Domain names). Den operativa verksamheten sköts av UNINETT FAS AS. NORID definierar sig själv som ett neutralt organ som skyddar no-roten för det norska användarsamfundets räkning. Dess uppdrag är att verkställa domännamnspolitiken och utveckla det norska domännamnsystemet. NORID samarbetar med de norska post- och telemyndigheterna. Befogenheten att utfärda bestämmelser och verkställighetsbefogenheten sköts av NORID och myndigheterna tillsammans.

Registrering av domännamn kan ansökas av sammanslutningar som är införda i Norges samfundsregister och har en norsk post-adress. Varje sammanslutning kan registrera endast ett domännamn. Domännamnet skall motsvara organisationens namn, en del av detta namn eller en känd förkortning av namnet. Privatpersoner kan registrera domännamn som en underdomän till domänen priv.no. Alla ansökningar går via Internetleverantörer i avtalsförhållande till NORID. NORID har anmält att det debiterar en kostnadsbaserad registreringsavgift (250 NOK) och en årsavgift (100 NOK).

Registreringen gäller tills vidare. Under vissa förutsättningar kan domännamnet avregistreras. En avregistreringsgrund kan vara ett lagakraft vunnet domstolsbeslut, en regi-

strering som sökts med felaktiga uppgifter som grund, att domännamnsinnehavaren upphör eller avförs från registret, en försummelse att betala avgifterna eller ett tekniskt hinder. I september 2001 fanns sammanlagt 130 000 .no-domännamn registrerade.

Systemet innegriper också ett särskilt besvärsorgan (NOK). Besvären kan baseras endast på brott mot domännamnsreglerna (Domain Name Policy), inte på exempelvis intrång i firma- eller varumärkesrätt.

Känneteckenrättsliga tvister bör parterna lösa på rent privaträttslig väg.

Storbritannien. Registret över domännamn under landskoden .uk förs av bolaget Nominet. Nominet erbjuder enligt sitt eget meddelande registreringstjänster till kostnadsbaserade priser. Vid registreringen följer Nominet de regler det själv har utarbetat. Kunderna binds till reglerna som en del av registreringsavtalet. Eventuella tolkningstvister avgörs av Nominet Council of Management, vars beslut kan överklagas till den särskilda Steering Committee.

Nominet behandlar registreringsansökningarna automatiskt. Bolaget rekommenderar att registrering söks via en Internetleverantör. Det är emellertid möjligt att söka registrering direkt. Vid en direkt registrering är avgiften £80. Nominet tar ut en avgift av om £5 för varje registrerat domännamn av sina medlemmar. De uppgivna priserna är skattefria. Ett registreringsavtal är giltigt två år i sänder och det kan förnyas upprepade gånger för tvåårsperioder genom betalning av en förnyelseavgift som är lika stor som registreringsavgiften.

I det förfarande som leder till registrering granskas att det ansökta domännamnet inte är identiskt med ett tidigare registrerat domännamn. Vidare granskas namnservrarnas funktionsduglighet. Nominet undersöker inte alls sökandens rätt till domännamnet. Registreringen medför inga rättigheter t.ex. till att använda namnet kommersiellt. Det finns inte några begränsningar i det antal domännamn som kan registreras. En domännamnsökande för binder sig att följa de avtalsvillkor som Nominet har fastställt. Ett sådant villkor är att i första hand lösa konflikter genom Nominets eget tvistlösningsförfarande. En regi-

strering kan återkallas om villkoren i registreringsavtalet inte följs. Ett domännamn kan också tillfälligt stängas av. En överföring av domännamnet är möjligt endast under vissa förutsättningar.

I slutet av 2001 fanns 3 295 442 st. domännamn registrerade under landskoden .uk.

Tyskland. Den tyska landskoden .de administreras av ett andelslag som bildats av lokala Internetleverantörer. Andelslagets namn är Deutsches Network Information Center eG (DENIC).

En användare kan ansöka om registrering av domännamn antingen via en Internetleverantör (DENICs medlem eller samarbetspartner) eller direkt via registreringsservicen (DENICdirect). Förutsättningarna för registrering är vida. Registerföraren undersöker endast att det inte finns ett identiskt domännamn i registret. Ett uppenbart lagbrott berättigar dock DENIC att vägra registrering. Kunden ansvarar för att firmarättigheter respekteras och övrig lagstiftning iaktas. I registreringsförfarandet försäkras sökanden att det ansökta domännamnet inte kränker en tredje mans rättigheter.

Registreringsavtalet gäller tills vidare fram till det att domännamnsinnehavaren säger upp domännamnet. DENIC kan häva avtalet p.g.a. avtalsbrott eller för en viss tid frysa ned ett domännamn som är föremål för en tvist, om det finns bevis för att användningen av domännamnet kränker en utomståendes rättigheter. Ett villkor för detta är att den kränkta parten framställer ett krav till domännamnsinnehavaren och förbinder sig att gottgöra DENIC och Internetleverantören eventuella ersättningskrav från domännamnsinnehavaren. Ett nedfrost domännamn kan användas men inte överföras på någon annan.

Den avgift som uppbärs för en direkt registrering är 166 euro det första året och 58 euro för varje följande år. Leverantörsmedlemmarna fastställer sin prissättning själva. Under landskoden .de var i allt 5 254 281 domännamn registrerade i januari 2002. Av dessa var 3 743 044 i bruk.

Frankrike. Den franska domännamnsadministrationen sköts av Association Francaise pour le Nommage Internet en Coopération (AFNIC). AFNIC bildades 1997 av INRIA (Institut National de Recherche en Informati-

que et en Automatique) och den franska regeringen.

Frankrikes landskod .fr är uppdelad i flera underdomäner. Registreringsreglerna är strikta och som underlag för en ansökan behövs ofta bevis i form av handlingar. Det ställs krav både på sökanden och det ansökta domännamnet.

AFNIC tar emot domännamnsansökningar endast av sina egna medlemmar. Medlemmarna är företag som verkar som Internetleverantörer i Frankrike. Även utlänningar kan ansluta sig som medlemmar. Det är emellertid endast sammanslutningar som är införda i vissa franska register, innehavare till registrerade varumärken och privatpersoner som bor i Frankrike eller som är franska medborgare som får registrera domännamn. I februari 2002 hade AFNIC beviljat totalt 149 092 domännamn.

AFNIC undersöker inte sökandens rätt till det ansökta domännamnet. Sökanden ansvarar själv för att det ansökta domännamnet inte strider mot lag eller allmän ordning eller kränker en utomståendes rättigheter. AFNIC förbehåller sig rätten att övervaka att dess egna regler och lagen följs, liksom att utomståendes rättigheter respekteras, men organisationen förbinder sig inte till det. Av sina medlemmar Internetleverantörerna debiterar AFNIC en årsavgift (425 eller 1450 euro) och dessutom avgifter för registrering, ändring och underhåll av domännamn (15 euro).

Australien. 1999 bildades .au Domain Administration Ltd (auDA), ett företag som förvaltar den australiensiska landskoden .au. På sina webbsidor understryker auDA att domännamnsregistreringen är en listningsservice. En domännamnsregistrering ger inte innehavaren företräde att använda det namn som motsvarar domännamnet. I ansökningsförfarandet försäkras sökanden att sökanden har rätt till det ansökta namnet. Konkurrerande rättsinnehavare styrs till att lösa sina tvister sinsemellan och därefter meddela registerföraren om ändringar skall föras i registeruppgifterna.

Sökandena kan inte registrera domännamn direkt under landskoden .au. Ansökningarna styrs istället till ett lämpligt underdomänregister och till den som för detta register. Varje administratör för ett underdomänregister

beslutar om registreringen godkänns och vilka villkoren är. Endel av underdomänregistren under landskoden .au är belagda med avgift och andra är åtminstone tills vidare avgiftsfria.

Till företag riktas com.au-domännamn och auDA styr och övervakar registreringar under denna domän. Den operativa registreringsverksamheten sköts av ett annat bolag, nämligen Internet Names World Wide (INWW). Registret är avgiftsbelagt. För varje domännamn tas vartannat år ut en avgift om \$127,28. Huvudregeln vid registreringen är att domännamnet skall motsvara sökandens registrerade firma. För varje firma kan endast ett domännamn registreras. INWW registrerar inte Ortsnamn, allmänna namn eller kränkande eller opassande ord som domännamn. I samma underdomänregister kan två identiska domännamn inte registreras. Några andra överväganden om likhet görs inte i samband med registreringen.

Domännamn som bildas av allmänna namn har man kunnat ropa in på auktion som auDA har ordnat.

Ett domännamn under .com.au-domänen är i kraft två år i sänder och det kan förnyas. Registerföraren INWW tar kontakt med domännamnsinnehavaren före avtalsperiodens slut och påminner om förnyelsen. Ett domännamn kan avregistreras t.ex. till följd av avtalsbrott, ändring av innehavarens namn eller ett förpliktande domstolsbeslut. Tvister skall i första hand lösas genom det förhandlingsförfarande som INWW fastställt.

Under landskoden .au finns en underdomän även för privatpersoner (id.au). auDA övervakar även detta register. id.au är uppdelat vidare i flera underdomäner där enskilda kan registrera sina egna domännamn.

2.3. Bedömning av nuläget

Kommunikationsverkets administrativa föreskrifter har bottnat i en förhandsgranskning av varje ansökan om domännamn. Vidare har de bottnat i de skyddsbehov som i handels- och andra register införda namnrättigheter har när de används i datornätet.

Bestämmelserna har gett skydd åt registrerade firmor, bifirmor, varumärken och före-

ningars och stiftelsers namn.

Bestämmelserna har effektivt skyddat innehavare av finländska företags- och samfundsnamn från de olägenheter som har funnits i andra länders domännamnsförvaltningar. Det har bl.a. förekommit att företagsnamn har kapats och domännamn skaffats och lagrats i stora volymer för att överlåtas vidare. Bestämmelserna har också styrt finländska företag och samfund till att skydda namn som används i Internet. Ett registreringsförfarande som bottnar i förhandsgranskning har emellertid många brister och nackdelar för användarna. Av denna anledning finns det skäl att ändra systemet.

De strikta bestämmelserna, som utgått från en förhandsgranskning, har också hindrat en vidsträckt användning av domäner under fitoten. De har istället styrt finländska företag och samfund att använda sig av andra toppdomäner i sin affärsverksamhet i Internet.

Bestämmelserna och tillämpningen av namnrättigheter på domännamnen har begränsat företagets och samfundens möjligheter bl.a. att få namnförkortningar eller andra lämpliga domännamn för deras verksamhet i sitt bruk. Särskilt problematiska har registreringen av domännamn för föreningar och stiftelser varit. De nuvarande bestämmelserna godkänner endast ett föreningsnamn som sådant som domännamn. Detta har lett till långa och opraktiska föreningsdomäner.

Förhandsgranskningen har också lett till långsamma, långa och tunga undersökningsprocesser för ansökningar som krävt namnutredningar. Systemet har också inneburit att Kommunikationsverkets arbete överlappat Patent- och registerstyrelsens i lag bestämda namnrättsliga arbetsuppgifter. År 2000 avstod man för företagets och samfundens del från detta överlappande arbete. Företagen styrdes då till att hos Patent- och registerstyrelsen registrera de beteckningar som de behövde för sin affärsverksamhet i nätet vid sidan av sin firma före domännamnsansökningen. Beteckningarna registrerades i handelsregistret t.ex. som bifirmor och varumärken.

Av de skäl som nämnts finns det anledning att snabbt ändra grunderna för beviljande av domännamn. De nya bestämmelserna borde möjliggöra en vidsträckt registrering av do-

männamn under fi-roten i enlighet med företagens och samfundens behov. Samtidigt behövs nya bestämmelser som möjliggör snabba och effektiva motåtgärder vid eventuella missbruk i ett system som medger en friare registrering av domännamn.

Grunderna för företags, samfunds och enskildas rättigheter och skyldigheter skall enligt grundlagen regleras genom lag. Man kan inte på basis av den nya grundlagen anse att det är korrekt att grunderna för att bevilja eller återkalla domännamn bestäms endast genom administrativa myndighetsföreskrifter.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål och medel

Att gynna informationssamhället och informationssamhällets projekt betjänar hela samhällets behov. Domännamnen i datornätet Internet har en allt större samhällelig betydelse inte endast för det affärsliv som vilar på nättjänster, utan även för förvaltningen och enskilda medborgares utnyttjande av service.

Efterfrågan på domännamn utvecklas kraftigt. Detta förutsätter att en ansöknings-, behandlings- och förvaltningsmodell som är enkel, snabb och effektiv skapas och vidmakthålls. Med förslaget eftersträvas att processen för att bevilja domännamn blir enklare och snabbare. Ett mål är också att allt flera sökanden skall kunna få finländska domännamn. För att uppnå dessa mål föreslås att ett nytt system där ansökningarna i regel inte undersöks i förväg skapas.

Målet med förslaget är dels att främja tillgängligheten av finländska domännamn, dels att trygga en rättvis tilldelning av dem. I denna framställning föreslås en övergång till ett öppet ansökningssystem. I detta system beviljas ett ledigt domännamn till den som först ansöker om det. Samtidigt skall man avstå från individualiseringskravet på domännamnen.

Emellertid är förslagets syfte även att bevara rättskyddet för innehavarna till känneteckenrättigheter i eventuella konfliktsituationer.

Domännamnens art medför att det i sådana här fall behövs tillräckligt snabba metoder för att undvika rättsförluster. Enligt förslaget skall Kommunikationsverket utöva tillsyn över att lagen om domännamn och de bestämmelser som ges med stöd av den följs. Därför föreslås också en reglering av de metoder som Kommunikationsverket kan tillämpa för att lösa konfliktsituationer som särskilt nämns i förslaget.

Det föreslås att Kommunikationsverket sörjer för både den administrativa och den tekniska registerföringen av domännamn. Kommunikationsverket skall dock kunna utlokalisera den tekniska registerföringen och datornätets överföringsförbindelser vid behov.

En målsättning med förslaget är att normnivån på domännamnsbestämmelserna blir förenliga med den nya grundlagens krav. En förutsättning för användningen av nättjänster är att användarnas rättigheter och skyldigheter i fråga om domännamn fastställs genom lag. Dessutom föreslås att de bestämmelser i vilka Kommunikationsverket delegeras befogenheter formuleras exakt med precisa gränser på det sätt som grundlagen förutsätter.

3.2. De viktigaste förslagen

Förvaltningen av domännamn

Det föreslås att uppgiften att administrera domännamnen och upprätthålla ett register över dem hänförs till Kommunikationsverket. Det är ändamålsenligt att en myndighet har hand om förvaltningen av domännamn eftersom domännamnens betydelse i informationssamhället växer i såväl ekonomisk, juridisk som informativ bemärkelse. Ur historisk synpunkt sett är det också naturligt att en myndighet sköter förvaltningsuppgifterna. Av tradition har man i Finland ansett att förvaltningen, vidmakthållandet och utvecklingen av känneteckensrättigheter hör till myndighetsuppgifterna. Ett system där domännamn beviljas i ett förvaltningsförfarande garanterar på bästa sätt rättssäkerhet, likställighet och besvärsmöjligheter för sökanden med rätt till domännamn.

Domännamnens giltighet och betalning av ansökningsavgiften

För närvarande beviljas alla domännamn under fi-roten så att de är i kraft tills vidare. Det förslås att domännamn framöver skall beviljas för en giltighetstid om tre år i sänder. Detta motsvarar rådande internationell praxis. Det skall vara möjligt att förnya ett domännamn för tre år i sänder. Förnyelsen görs genom att betala en förnyelseavgift innan giltighetstiden för domännamnet går ut. Det finns ingen bakre gräns för hur länge ett domännamn kan vara i kraft. Ett domännamn kan således hållas i kraft en obestämd tid genom upprepade förnyelser. Uppgifter som förts in i registret ändras på ansökan.

Det föreslås att ansökningsavgiften skall betalas när ansökan om domännamn görs. Ansökan blir anhängig först när avgiften har betalats till Kommunikationsverket. En ansökningsavgift återbetalas inte. Detta är fallet även då domännamnet inte beviljas. Samma förfarande tillämpas av andra registeransvariga. Betalningssystemet möjliggör en kostnadseffektiv indrivning av avgifterna och det främjar en effektiv användning av domännamnen.

Eftersom tillgången på domännamn, den s.k. namnrymden, är begränsad, är en uppsättning och förnyelse bland domänerna viktig för domännamnsanvändarna. Målsättningen med detta förslag är att främja en effektiv, ändamålsenlig och rättvis användning av namnrymden. Två av metoderna för att nå detta mål är möjligheten att förnya domännamnens giltighet och betalningen av ansökningsavgiften. Dessa metoder förebygger onödiga ansökningar och gör det möjligt att effektivare än förut avregistrera domännamn som blivit onödiga för sina innehavare.

Avstängning och återkallande av domännamn

En central målsättning för denna framställning är att underlätta en vidsträckt registrering av domännamn som användarna behöver under fi-roten. Enligt förslaget kan även andra domännamn registreras utöver de namn och varumärken som registrerats av Patent- och registerstyrelsen. Därmed kan domän-

namn användas i betydligt större utsträckning än nu. Förslaget ändrar kutymen för beviljande av domännamn så att en granskning av det ansökta domännamnet på förhand underlättas. En förhandsgranskning genomförs maskinellt endast till vissa delar.

Förfarandet för beviljande av domännamn blir betydligt mindre tungrott när domännamnsansökningar behandlas och kan godkännas automatiskt. I efterhand kan man ingripa snabbt och effektivt i eventuella missförhållanden som uppmärksammas senare.

Registrerade namn och varumärken åtnjuter fortfarande skydd enligt förslaget. Dessa rättigheter skyddas emellertid genom att effektivt gripa in i missbruk i efterhand i stället för att tillämpa förhandsgranskning. Detta kräver att den kränkta parten själv tar initiativ i frågan och gör en reklamation till Kommunikationsverket.

En ändring av systemet så att man går över från förhandsgranskning till en uppföljning i efterhand kräver att man skapar en snabb och effektiv rättelsemekanism. Förslaget innehåller möjligheter att snabbt korrigera situationer där domännamn rättstridigt har registrerats. Med ett snabbt undersöknings- och beslutsförfarande säkerställs rättsskyddet för såväl domännamnsinnehavaren som den, som begärt skydd. Det föreslås att Kommunikationsverket sköter om denna verksamhet. Kommunikationsverket är en opartisk förvaltningsmyndighet och kan därmed åtnjuta parternas förtroende i eventuella krissituationer. En domännamnsansökan godkänns vanligtvis automatiskt, om den bara motsvarar vissa krav på innehåll och teknik.

Kommunikationsverket skall ha möjligheter att ingripa i missförhållanden antingen genom åtgärder som är begränsade i tid eller genom att avlägsna domännamnet helt och hållet från fi-roten. Avstängning av ett domännamn är den tidsbegränsade åtgärden. Återkallande av ett domännamn är den slutgiltiga åtgärden. Båda åtgärderna är rätt kraftiga medel att ingripa i existerande domännamn. De är effektiva medel att rätta till missförhållanden, och de har därutöver en förebyggande uppgift. Kännedomen om dessa tvångsmedel hindrar missbruk på förhand.

Förslaget innehåller en detaljerad reglering

av de situationer där Kommunikationsverket kan ingripa i ett domännamn i efterhand genom att stänga av det eller återkalla det. Kommunikationsverket ges i förslaget befogenheter att ingripa bl.a. när någon annan än den som har rätt till ett skyddat namn eller varumärke har lagt beslag på ett domännamn som motsvarar det skyddade namnet eller märket eller är härlett från det. Skyddade namn och varumärken är de, som registrerats. För varumärkenas del gör man inte längre en uppdelning i ord-, figur- eller kombinationsvarumärken. Samtliga varumärken är skyddade på lika villkor. Skydd ges åt alla märken som registrerats i varumärkesregistret.

En avstängning av ett domännamn kan enligt huvudregeln göras för högst ett år. Det skall dock vara möjligt att förlänga denna tid om så begärs. En avstängning kan begäras av polisen eller åklagarmyndigheten eller av vem som helst som anser att domännamnet gör intrång i hans eller hennes rätt. Kommunikationsverket skall undersöka varje begäran om avstängning och fatta ett beslut i varje enskilt fall. I de fall som nämns i förslaget kan Kommunikationsverket stänga av domännamnet för en viss tid. Avstängningen är en temporär åtgärd som ingriper i ett existerande rättsobjekt. Ett avstängt domännamn skall omedelbart återinföras i fi-roten när det inte längre finns grund för avstängningen.

Ett återkallande av domännamn kräver enligt förslaget starkare bevis än en avstängning. Kommunikationsverket kan återkalla domännamnet vid eventuella intrång i känneteckensrättigheter, men även t.ex. när en domstol har förbjudit användningen av ett visst domännamn, när domännamn har skaffats i syfte att lagra dem och när domännamnet strider mot god sed.

Domännamnleverantörer

Den som tillhandahåller domännamnstjänster får nya uppgifter. Dessa domännamnleverantörer skall göra en anmälan till Kommunikationsverket innan de inleder sin verksamhet. De ansvarar för att de namnservrar som behövs för att domännamnen skall kunna fungera är funktionsriktiga. Förslagets målsättning är här att förbättra dataskyddet

och även kvaliteten på den service sökandena får i domännamnsärenden.

Domännamn för privatpersoner

Regeringens proposition innehåller inte någon möjlighet för enskilda att ansöka om domännamn under fi-roten. Det är framförallt organisationer som använder sig av domännamn. Med ett undantag har också de gamla och nya toppdomänenerna skapats just för dem.

Privatpersoner kan för närvarande få en domän som en underdomän till huvuddomänen i domännamnet (d.v.s. namn.sammanslutning.fi där "namn" är underdomänen och "sammanslutning" huvuddomänen). Regeringen undersöker möjligheterna att bevilja domännamn där namnet registreras som huvuddomän direkt under toppdomänen .fi (namn.fi). De frågor som undersöks är bl.a. vilka som skulle vara berättigade till ett sådant domännamn, om domännamnet skall beviljas på basis av personens hemort eller boningsort, hur personen identifieras, ett hurudant namn som kan beviljas som domännamn och hur man skall lösa frågan för personer med samma namn.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga direkta konsekvenser för statens eller kommunernas ekonomi. Nya myndigheter inrättas inte. Kommunikationsverket skall sköta förvaltningen och registret.

En ändring av prissättningen för Kommunikationsverkets prestationer har ringa effekter på stats- och kommunalekonomin. Som förut sätts priset på Kommunikationsverkets tjänster enligt lagen om grunderna för avgifter till staten, vilket betyder att intäkterna får täcka kostnaderna för verksamheten och för de investeringar som behövs. Som utgångspunkt innebär systemet med förnyande av domännamn inga tilläggskostnader för användarna eftersom förnyandet ersätts genom den årliga serviceavgiften.

Målsättningen är att automatisera ansökningsförfarandet så långt som det tekniskt sett är möjligt. Detta förutsätter att ett nytt system skapas, underhålls och utvecklas och att personalen skolas in i det. Det medför för sin del tilläggskostnader för Kommunikationsverket. Samtidigt med beredningen av denna proposition igångsattes även skapandet av det nya systemet. Kommunikationsverket täcker sina kostnader med avgifter som verket debiterar, varför en ökning av Kommunikationsverkets kostnader inte påverkar statsökonomien.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Detta förslag ersätter Kommunikationsverkets föreskrifter om domännamn. Samtidigt ställs ramarna för ett nytt registersystem. De föreslagna ändringarna inverkar inte på Kommunikationsverkets organisation.

I synnerhet den första tiden efter att lagen trätt i kraft kommer en starkt växande ansökningsmängd att leda till ett ökat personalbehov hos Kommunikationsverket. I samma riktning verkar förnyandet av verksamhetsmodellen för kundservice och den tekniska service i datornätet som ändringen för med sig. Å andra sidan medför ibruktagandet av en automatisk registrering ett minskat personalbehov.

Ungefär 34 000 domännamn är registrerade i Finland. Det är sannolikt att detta antal fördubblas redan under de första dagarna efter att lagen trätt i kraft. En anmärkningsvärd ökning av antalet ansökningar medför att Kommunikationsverket behöver öka sin personal. Arbetsmängden kan uppskattas genom att grovt fastställa den grupp som potentiellt kommer att ansöka om domännamn. Till denna grupp hör de hos Patent- och registerstyrelsen registrerade 496 000 företagen, 117 000 föreningarna och 2640 stiftelserna. Vid sidan av dessa 615 640 registrerade organisationer skall ansökningar från de offentliga samfunderna räknas in.

Kommunikationsverket har till uppgift bl.a. att ge kundservice, vilket inbegriper att besvara frågor om ansökningar, liksom allmänna förfrågningar. Dit hör också informations-

tjänst, tekniska funktioner, utskick av handlingar och fakturering av tjänster. Kommunikationsverket ansvarar enligt förslaget dessutom för tillsynen över att lagen följs, förandet av domännamnsregistret och det internationella samarbetet i branschen. Övervakning i efterhand, förande av registret och det ökande internationella samarbetet (se utgångstexten). Arbetsmängden ökar med uppskattningsvis 4 – 8 årsverken.

Verkningar för företag och samfund

Med regleringen av domännamn kan man påverka utvecklingen av informationsområdet. En strikt reglering begränsar privata sammanslutningars verksamhetsmöjligheter på en kommersiell marknad. En uppluckring av regleringen kan åter beräknas medföra positiva effekter för finländska företag och samfund i inhemska och internationella fora. Ett finländskt domännamn kan ge ett mervärde för organisationer i Internettjänster som riktas till konsumenter och detta gäller även de nättjänster som offentliga samfund erbjuder. Förslaget ger finländska organisationer ännu effektivare metoder att tillgodogöra sig domännamn som slutar med landskoden fi vid informationsförmedling, kontakter och marknadsföring än förut.

Förslaget leder inte till några tilläggskostnader för dem som redan nu har domännamn och inte heller för enskilda nya sökanden, eftersom Kommunikationsverkets avgifter skall bevaras kvar på sin nuvarande nivå. När antalet ansökningar ökar naturligtvis även de totala kostnaderna. Man kan beräkna att kostnaderna bildas av ansökningskostnader, kostnader för tjänster om beställs av Internetleverantörer och underhållskostnader. Det är svårt att uppskatta kostnaderna för de tjänster som Internetleverantörerna levererar eftersom prissättningen inom branschen växlar kraftigt. Det är vidare möjligt att slopadet av förhandsgranskningen medför kostnadsrisker. Den mest betydande kan bero på en ökning av rättegångar om domännamn.

Propositionen förutsätter att domännamnleverantörerna skriftligt anmäler sig till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. Eftersom kostnaderna för att påbörja

en tjänst av detta slag är små är det möjligt att flera nya företagare uppenbarar sig på marknaden, även företagare från olika branscher. Förslaget innebär inte nya kostnader för de verksamma eller de nya domännamnleverantörerna.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet.

5.2. Remissutlåtanden

Förslaget har varit på remiss hos de viktigaste myndigheterna, teleföretagen och organisationerna. I huvudsak var responsen på förslagen att slopa förhandsgranskningen och förfarandet för ansökan och beviljande av domännamn positiv. I utlåtandena underströks betydelsen av att kunna stänga av och återkalla domännamn vid rättsintrång. Vissa remissinstanser önskade en mer detaljerad reglering av avstängning och återkallande

och en närmare beskrivning av dem i detaljmotiveringen. Förslaget har därför precisrats i enlighet med de synpunkter som framförts.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1. Samband med Ålands självstyrelse

Beviljandet av domännamn enligt den föreslagna lagen är ett förvaltningsförfarande som sköts av en statlig myndighet. Domännamns funktion i Internet kräver teknisk konfiguration av namnserverförbindelserna. Den namnserver som ställts för domännamnet dirigerar meddelandet till den önskade datorns IP-adress.

Eftersom förfarandet tekniskt sett globalt stöder sig på telenäten kan verksamheten betraktas som televerksamhet och därmed som en angelägenhet som faller under riksmyndigheternas befogenhet.

Ett utlåtande om förslaget har begärts av Ålands länstyrelse.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om domännamn

1 §. Lagens syfte. I paragrafen fastställs lagens målsättningar. Lagens syfte är att förbättra tillgången på finländska domännamn. Finländska företag, samfund och stiftelser skall i fortsättningen kunna få domännamn under Finlands landskod i Internet snabbare än förut och med ett smidigare administrativt förfarande. De föreslagna ändringarna har som mål att underlätta sökandenas verksamhet i deras egna branscher.

Lagen syftar till att trygga att finländska domännamn står till buds på ett rättvist sätt. I lagen finns bestämmelser om ansökan om och beviljande av domännamn. Ett domännamn som är ledigt beviljas enligt tidsprioritetsprincipen till den som först ansöker om det.

Framställningens målsättning är också att främja utbudet på informationssamhällets service i Internet. Avsikten är att skapa en registrerings- och underhållsmekanism för domännamn som är genomskinlig, enkel, snabb, rättvis och förmånlig. Redan idag erbjuder Internettjänsterna rikliga möjligheter att producera och förmedla information, bjuda ut tjänster, utveckla olika funktioner, deltagande och utbyte av åsikter. I framtiden kommer denna inriktning att stärkas. T.ex. skall en allt större mängd människor på inhemsk och på internationell nivå få tillgång till myndigheternas tjänster och information, vilka skall kunna bjudas ut och sökas fram i Internet ännu lättare. Med hjälp av ett domännamn som man lätt kommer ihåg kan finländska företag, samfund och stiftelser ännu effektivare bjuda ut sin information, sina produkter och sina tjänster inom Internet.

2 §. Tillämpningsområde. Lagen skall tillämpas på domännamn som slutar på Fin-

lands landskod (landskoden fi) i Internet. Den tillämpas vidare på förvaltningen av domännamn och förmedlingen av ansökningar om domännamn. Utanför tillämpningsområdet faller alla andra toppdomäner, såväl de landsspecifika som de globala generiska. Finland använder sig av landskoden fi enligt standarden ISO-3166. Finländska domännamn bildas således med hjälp av den landspecifika rotservern i datornätet.

Framställningen innehåller bestämmelser om domännamnsförvaltningen. Med domännamnsförvaltningen avses det förvaltningsförfarande som tillämpas för att bevilja rätt att använda domännamn, förnya dem, säga upp dem, stänga av dem och återkalla dem m.m. Dessutom inbegriper förvaltningen underhållet av domännamnsregistret. Med förmedling av ansökningar om domännamn menas att lämna in ansökningarna till Kommunikationsverket.

3 §. Definitioner. Det föreslås att de viktigaste definitionerna tas in i lagen.

Enligt 1 punkt betyder "domännamn" en adressuppgift i Internet som består av en huvuddomän och toppdomänen .fi. Huvuddomänen består av bokstäver, siffror eller andra tillåtna tecken eller en kombination av dem. Huvuddomänen registreras direkt under landskoden fi, t.ex. organisation.fi. Med hjälp av domännamnet kan de datorer som är anslutna till datornätet stå i förbindelse med varandra. Den egentliga Internetadressen (IP-adressen) består av en serie siffror och punkter som är svåra att komma ihåg. Med hjälp av domännamnet kopplar namnservern meddelandet till den IP-adress som domännamnets innehavare har. Tekniskt sett är domännamnet ett orduttryck för den numeriska IP-adressen.

Enligt paragrafens 2 punkt betyder fi-roten Finlands nationella rotserver. Alla finländska domännamn och de datorer som är anslutna till dem ligger under fi-roten.

Enligt förslaget till 3 punkt definieras "skyddat namn och märke" här. Med ett skyddat namn avses ett namn som har regi-

strerats i handelsregistret (handelsregisterlagen 129/1977), föreningsregistret (föreningslagen 503/1989), stiftelseregistret (lagen om stiftelser 109/1930) eller partiregistret (partilagen 10/1969). Termen avser vidare det namn som ett offentligt samfund eller ett organ inom samfundet har. Med ett namn avses det namn som har införts i registret, både i dess registrerade fullständiga form och utan koden för organisationsformen. Ett skyddat märke är ett varumärke som har antecknats i det finländska varumärkesregistret (varumärkeslagen 7/1964) eller i det register som förs av gemenskapsvarumärkesbyrån. Ett skyddat märke är vidare ett kollektivmärke enligt lagen om kollektivmärken (795/1980). Det varumärke som avses här kan vara ett s.k. kombinationsvarumärke eller bestå av ord, en bokstavskombination eller en bokstavs- och sifferkombination.

Enligt paragrafens 4 punkt innebär domännamnstjänster en service som innefattar förmedlingen av domännamnsansökan till Kommunikationsverket och utförande av de konfigurationer i datasystemen som användningen av domännamnet kräver. Den som tillhandahåller domännamnstjänster, domännamnsleverantören, gör för sin kunds räkning och på kundens uppdrag en ansökan om domännamn som ges in till Kommunikationsverket. Domännamnsleverantören skall ha tillgång till sådan teknik som är nödvändig för att domännamnet skall fungera, i praktiken alltså namnservrar. En fysisk eller juridisk person som tillhandahåller domäntjänster är anmälningsskyldig och ålagd vissa uppgifter enligt 14 §.

4 §. Domännamnets form och innehåll. I 1 mom. fastställs formen för ett domännamn. Av domännamnsadministrativa skäl skall ett domännamn ha minst tre tecken. Detta beror på att tvåbokstavskoderna är reserverade för regioner och nationer enligt den internationella ISO-3166 standarden. Enligt internationella standarder är för närvarande bokstäverna a-z och siffrorna 0-9 samt tecknet bindestreck tecken som fungerar överallt. Begränsningen till ett maximiantal tecken bottenar i internationella tekniska standarder (RFC 1034) enligt vilka ett domännamn kan innehålla högst 63 tecken. Landskoden fi innehåller redan 3 tecken. Kvar blir alltså 60

tecken som domännamnet kan bestå av.

Kommunikationsverket skall ge närmare föreskrifter om vilka tecken som får finnas i ett domännamn, bl.a. tillåtna bokstäver, andra tecken och tecknens antal. Det är fråga om detaljerade tekniska normer som kan komma att ändras i framtiden.

Paragrafens 2 mom. fastställer de ord, förkortningar och uttryck som inte får finnas i ett domännamn. En av de viktigaste målsättningarna med denna framställning är att gå över till ett system där efterhandsövervakning av domännamn är den huvudsakliga formen av tillsyn. Det är dock möjligt att hindra en registrering av endel förbjudna teckenrader i förväg. De föreslagna förbuden motsvarar de regler för domännamn och kännetecken som för närvarande är i kraft. Parallellt med beredningen av denna framställning har ett nytt registreringssystem som är automatiserat utvecklats. Målet med detta registreringssystem är bl.a. att i så hög grad som möjligt beakta de teckenrader som föreslås förbjudna. Registreringssystemet för domännamn skall emellertid inte vara oföränderligt. Eftersom språket, fraserna och uttrycken hela tiden lever skall systemet också uppdateras kontinuerligt.

Enligt momentets 1 punkt får en huvuddomän inte bildas av enbart ord eller förkortningar för företags-, stiftelse eller samfundsformer. Det får inte heller bildas enbart av ordet "varumärke". Ett domännamn kan sålunda inte vara oyab.fi, kommanditbolag.fi, fma.fi, andels.fi eller förening.fi.

Enligt momentets 2 punkt får en huvuddomän inte bestå enbart av namnet på en fysisk person. Det får således inte bildas av en persons för- och efternamn. Däremot är en namnet på en fysisk person godtagbart som domän när namnet är registrerat som namnet på en sammanslutning eller stiftelse i handels-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret. Exempelvis beviljas firma Ville Virtanen ett domännamn i formen villevirtanen.fi och Liisa Virtanen Ab ett domännamn i formen liisavirtanen.fi. På detta sätt hindras osakliga och spekulativa registreringar där sökanden strävar efter att exploatera t.ex. namnen på berömda personer, såsom politiker, konstnärer och representanter för företagsvärlden för att locka besökare till sina egna webbsidor.

Enligt 3 punkten i momentet får huvuddomänen inte bildas enbart av en toppdomän. En toppdomän kan vara generisk (och global) eller nationell. Exempelvis är .com, .net och .org generiska toppdomäner. Nationella toppdomäner är exempelvis .fi, som är toppdomänen i Internet för Finland, .se (för Sverige), .fr (för Frankrike) och .jp (för Japan). Ett domännamn kan sålunda inte ha formen av org.fi eller fr.fi.

Enligt paragrafens 3 mom. får ett ansökt domännamn inte rättsstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke. Utgångspunkten i den föreslagna lagen är att erkänna att innehavaren till ett skyddat namn eller märke har rätt till det domännamn som motsvarar den skyddade formen. Om rättsmedel vid intrång i skyddade rättigheter bestäms i lagens 11 och 12 §.

Förslaget strävar till att understryka betydelsen av sökandens ansvar när man går över till ett system för beviljande av domännamn som är öppnare, lättare och snabbare. När en ansökan om ett domännamn bereds skall sökanden aktivt utreda att det domännamn som önskas inte gör intrång i en annans skyddade rättigheter, t.ex. en registrerad firma eller ett registrerat varumärke. Den informationstekniska utvecklingen har möjliggjort en enkel känneteckensutredning via Internet. Vem som helst som är ansluten till Internet kan när som helst med hjälp av informationstjänsterna i Internet undersöka de namn och varumärken som Patent- och registerstyrelsen registrerat. Även gemenskapsvarumärken går att granska via informationstjänsten hos gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden. Därtill innehåller Kommunikationsverkets webbsidor en informationstjänst som visar de domännamn som är i kraft. Sökanden kan utnyttja dessa informationstjänster vid en kartläggning av lämpliga domännamn och i förväg klarlägga om ett tilltänkt domännamn gör intrång i något registrerat kännetecken. Den föreslagna bestämmelsen är till sökandens fördel. Varje sökanden kan genom egna åtgärder förebygga de krav som följer på att ett domännamn som kränker någon annans rättigheter har tagits i bruk. Den föreslagna lagen innehåller inte bestämmelser om ersättning av skada. En ersättning av den eventuella skada som

orsakas av ibruktagandet av ett domännamn som kränker någon annans rättigheter bedöms enligt skadeståndslagen och ersättningsbestämmelser i speciallagar. T.ex. regleras skyddet av firma i firmalagen (128/1979), varvid även ersättningen av en skada p.g.a. ett intrång i en firmarättighet bedöms enligt firmalagen.

Enligt paragrafens 4 mom. får ett domännamn inte innehålla uttryck som strider mot god sed eller allmän ordning. Ett domännamn som bildas av ord och uttryck som kränker den allmänna uppfattningen om vad som är lämpligt, såsom vulgärspråk eller uttryck som uppmanar till brottslig verksamhet, godkänns alltså inte.

5 §. *Ansökan om domännamn.* Den som önskar ett Internet-domännamn som slutar på landskoden fi skall ansöka om det hos Kommunikationsverket.

Ansökan skall göras skriftligen på en blankett som fastställts av Kommunikationsverket. Ansökan skall innehålla de uppgifter som Kommunikationsverket begär och som är nödvändiga för behandlingen av ansökan. Sådana uppgifter är det ansökta domännamnet, identifikations- och kontaktuppgifter för sökanden samt uppgifter om namnservrar. En ansökan kan ges in till Kommunikationsverket också i elektronisk form. Då tillämpas lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden (1318/1999). I praktiken ges alla ansökningar om domännamn in till Kommunikationsverket per e-post på en ansökningsblankett som finns på Internet. Man har konstaterat att denna metod är mycket smidig, snabb och kundvänlig.

Lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) tillämpas på Kommunikationsverkets myndighetsverksamhet enligt denna lag, om inte något annat följer av lagen.

Enligt paragrafens 2 mom. ger Kommunikationsverket närmare föreskrifter om de tekniska konfigurationer som är nödvändiga för att domännamnet skall fungera. T.ex. skall av varandra oberoende namnservrar konfigureras med NS-, MX- och SOA-poster. Internet baserar sig på det världsomspännande kommunikationsprotokollet TCP/IP. Datorer och andra anläggningar som är anslutna till datornät som använder TCP/IP-protokollet använder en individuell

identifikationskod, IP-adressen. Eftersom det är omöjligt att komma ihåg olika IP-adresser i världsomspännande trafik har det s.k. DNS-systemet (Domain Name System) tagits i bruk. DNS-systemet gör att en namnserver för ett visst domännamn kan koppla informationen till den önskade anläggningens IP-adress. För att namnserverna skall fungera på det sätt som DNS-systemet förutsätter skall de uppfylla vissa krav. Kraven har beskrivits i s.k. RFC-dokument (Request for Comments). RFC-dokumenterna är Internets gemensamma kutymregler. Med Kommunikationsverkets föreskrifter säkerställs att de namnserverar som ställts för domännamnet motsvarar vissa av kraven i dessa dokument. Det är mest ändamålsenligt att ge författningsbefogenheten till Kommunikationsverket eftersom det är fråga om detaljerade tekniska normer.

Enligt paragrafens 3 mom. kan en i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare eller ett finländskt offentligt samfund ansöka om domännamn. Utländska sammanslutningar och näringsidkare har möjlighet att få finländska domännamn genom att registrera finländska filialer i handelsregistret. Kännetecknet för en utländsk varumärkesinnehavare kan skyddas i det finländska domännamsregistret genom att registrera märket här, i ett registrerat finländskt dotterbolags eller en annan avtalsparts namn. Lagförslaget hindrar inte t.ex. ett finländskt varumärkesombud att registrera domännamn i sitt eget namn för sina huvudmäns räkning.

Med en registrerad juridisk person eller en privat näringsidkare avses fysiska personer, juridiska personer eller utländska näringsidkares filialer som Patent- och registerstyrelsen infört i handels-, förenings- eller stiftelsesregistret samt registrerade partier. De kan ansöka om ett domännamn först efter att de införts i registret i fråga. Anmälningar om t.ex. företags- eller partibildande kan vara anhängiga hos Patent- och registerstyrelsen, eller hos justitieministeriet för partiregistrets del. Detta berättigar ännu inte till en ansökan om domännamn.

Med ett finländskt offentligt samfund avses en offentligrättslig juridisk person vars uppgift är att sköta en offentlig uppgift som fastställs i lagstiftningen eller som har befogen-

het att använda offentlig makt. Offentliga samfund är bl.a. staten, ministerierna, de centrala ämbetsverken, kommunerna, städerna, kommunförbunden, samkommuner och kommunkretsar, andra betydande myndighetsorganisationer, universiteten, högskolorna, yrkeshögskolorna, församlingarna och registrerade religionssamfund. Enligt gällande praxis betraktas främmande makters ambassader och representationer i Finland som offentliga samfund. Osjälvtändiga organ, som inte är juridiska personer, betraktas inte som offentliga samfund. Sådana är t.ex. läroinrättningar som är underställda staten eller en kommun eller som drivs av någon privat organisation.

Det antal domännamn en sökande kan få begränsas inte. Om flera än en sökande ansöker om samma domännamn beviljas domännamnet enligt tidsprioritetsprincipen till den som först ansökt om det.

I paragrafens 4 mom. förbjuds lagerhållning av domännamn. Domännamn får inte sökas för att lagras i syfte att överlåta dem vidare. Lagerhållning av domännamn, s.k. warehousing, är ett universellt problem. Avsikten med bestämmelsen är att hindra att någon skaffar domännamn som handelsvara enbart i syfte att överlåta dem vidare. Avsikten är att trygga en ändamålsenlig och effektiv användning av en begränsad namnrymd. Massförvärv av namn som lämpar sig som domännamn skulle hindra andra som behöver domännamn att få tillgång till sådana domännamn som lämpar sig bäst för dem. Att tillåta lagerhållning skulle leda till en monopolartad påtryckningsställning för den som fått domännamnen och det skulle möjliggöra att denna fick oskälig ekonomisk vinst av domännamnen.

Enligt paragrafens 5 mom. skall en behandlingsavgift betalas när ansökan görs. Ansökan anses inlämnad först efter att avgiften betalats. Betalningen kan göras via Kommunikationsverkets elektroniska bankförbindelse eller hos Kommunikationsverkets kundtjänst.

Att betalningen av behandlingsavgiften skall göras när ansökan görs är till fördel för dem som behöver domännamn. Förhandsbetalningen hindrar domännamsregistreringar som är onödiga, osakliga och spekulativa.

Det tryggar därmed bättre än förut de faktiska användningsmöjligheterna av domännamnrymden. Den föreslagna bestämmelsen avviker inte från andra motsvarande förfaranden hos myndigheterna. I lagstiftningen finns bestämmelser om ett sådant förfarande t.ex. i

handelsregisterlagen (129/1979), varumärkeslagen (7/1964) och förordningen om föreningsregistret (506/1989). Enligt 21 § 2 mom. handelsregisterlagen skall en fastställd avgift betalas när anmälan görs. Anmälan blir anhängig först när betalningen har gjorts. En bestämmelse med samma innehåll finns även i 17 § 2 mom. varumärkeslagen. Också hos vissa andra myndigheter skall en avgift betalas senast när ansökan lämnas in, såsom vid ansökan om pass eller identitetskort. Avgiften för ansökan återbetalas inte till sökanden även om domännamnet inte beviljas. Behandlingen av ansökan kan bli på hälft p.g.a. sökandens egen vilja eller för att Kommunikationsverket noterar en brist som sökanden trots uppmaning inte rättar. Verket behandlas alla ansökningar som blivit anhängiga oberoende av om domännamnet beviljas eller inte. Behandlingen av ansökningar medför alltid kostnader och en återbetalning av avgiften skulle dessutom medföra tilläggskostnader. Ett sådant förfarande är inte ändamålsenligt. En sökande har alltid möjlighet att ansöka om domännamnet på nytt även om ansökningen skulle ha dragits tillbaka under behandlingsprocessen.

6 §. *Kommunikationsverkets gransknings-skyldighet.* I paragrafen fastställs omfattningen av Kommunikationsverkets gransknings-skyldighet. Om myndigheters gransknings-skyldighet bestäms i 17 § lagen om förvaltningsförfarande. Enligt förslaget skall en särskild bestämmelse om Kommunikationsverkets gransknings-skyldighet intas i lagen. Kommunikationsverket granskar ansökningarna med hjälp av ett maskinellt serviceautomatizationssystem. I detta sammanhang granskar Kommunikationsverket att domännamnet bildas av minst tre tillåtna tecken och att huvuddomänen inte består enbart av en generisk eller landsspecific toppdomän. Ytterligare skall verket granska att huvuddomänen inte bildas enbart av ett ord eller en förkortning som anger företags-, stiftelse- eller or-

ganisationsformen eller av ordet "varumärke". Kommunikationsverket skall dessutom genom att föra och uppdatera en förteckning över förbjudna namn kontrollera att det ansökta namnet inte strider mot god sed eller allmän ordning. I övrigt baserar sig utredningen på de uppgifter som sökanden angett och intygat som riktiga. Kommunikationsverket skall aktivt upplysa om förutsättningarna för domännamnsbeviljandet och sökandens ansvar. Kommunikationsverket skall ge råd och anvisa sökanden att granska olika känneteckenregister för att kontrollera att det ansökta domännamnet inte gör intrång i en annans skyddade rättigheter. Under ansökningsprocessen skall sökanden ge systemet uppgifter om grunderna för sin rätt till det ansökta domännamnet. Sökanden skall redan under ansökningsfasen ha möjlighet att säkerställa grunderna för sin rätt till namnet. I praktiken verkställs detta genom att tillägga länkar till gällande register över känneteckenrättigheter i ansökningsblanketten. Under förfarandets alla faser skall sökanden ha möjlighet att avbryta ansökningsprocessen utan kostnader eller påföljder. Ansökan anses inte vara inlämnad innan domännamnsökanden meddelar att han kunnat säkerställa det ansökta namnets lagenlighet. Målet med detta förfarande är att säkerställa att sökanden inte i god tro kan registrera ett domännamn som inte uppfyller kraven i lagens 4 §. Om sökanden uppsåtligen eller av oaktsamhet registrerar ett rättsstridigt namn gör sökanden sig skyldig till straffbart förfarande enligt 16 kap. 7 § strafflagen. Sökandens förfarande kan vara av betydelse också vid bedömning ersättningsskyldigheter enligt firmalagen eller varumärkeslagen.

Ytterligare skall Kommunikationsverket följa förhandsgranskningen av personnamn för att felaktiga registreringar kan undvikas. Om Kommunikationsverkets rätt att avstänga eller återkalla ett obehörigen registrerat namn bestäms i lagens 11 och 12 §.

7 §. *Beviljande av domännamn.* Enligt 1 mom. beviljar Kommunikationsverket rätt att använda ett domännamn för högst tre år i sänder. På ansökan kan ett domännamn beviljas även för en kortare tid. Om förnyande av domännamn bestäms i 9 §. Treårstiden är motiverad därför att de domännamn som inte

förnyas kan avregistreras och fördelas på nytt till dem som önskar dem. Detta effektiviserar användningen av den begränsade namnrymden. Domännamn som är i kraft en viss tid och kan förnyas motsvarar även internationell praxis för domännamnsgiltighet.

Enligt paragrafens 3 mom. förfaller en ansökan om den är bristfällig eller om Kommunikationsverket upptäcker något annat hinder för att godkänna ansökan och sökanden inte trots uppmaning korrigerar bristen eller avlägsnar hindret inom en tid som Kommunikationsverket sätter ut. Tidsfristen skall vara minst en månad. Detta moment medför att systemet fungerar effektivt i en situation där antalet ansökningar om domännamn växer betydligt från sin nuvarande nivå. Bestämmelsen tillämpas då Kommunikationsverket har meddelat sökanden om den brist som finns i ansökan och sökanden inte har rättat bristen inom den utsatta tiden. Med tanke på effektiviteten i förvaltningen är det inte ändamålsenligt om verket tvingas fatta ett skriftligt förvaltningsbeslut om förkastande av en ansökan som sökanden trots uppmaning inte har rättat. Att ansökan förfaller beror alltid på sökandens egen passivitet. En liknande bestämmelse om att ärendet förfaller finns i 21 § 2 mom. handelsregisterlagen och 49 § 2 mom. föreningslagen. Att ansökan förfaller hindrar inte att sökanden ansöker på nytt om samma domännamn. En brist eller ett annat hinder i ansökan kan vara t.ex. att den tekniska granskningen visat att namnservern inte fungerar eller att den anmälda firman och koden för företags- eller samfundsformen står i konflikt med varandra.

8 § *Ändring och överföring av domännamn.* Enligt 1 mom. får en innehavare av ett domännamn ansöka om ändring av det. Det tidigare domännamnet får användas parallellt med det nya, ändrade domännamnet i högst tre månader, om inte Kommunikationsverket förlänger tiden. Vid en ändring ändras domännamnet till ett annat, medan uppgifterna om innehavaren förblir oförändrade. Avsikten är att ge sökanden en möjlighet att ändra sitt gällande domännamn i stället för att säga upp det och ansöka om ett nytt. Övergångstiden på tre månader är ett skydd för sökanden. Under denna tid fungerar det gamla och det nya domännamnet parallellt. Sökanden har

under denna tid möjlighet att informera sina intressenter om ändringen. Med ändringen frigörs användbara domännamn för andras bruk. Ett frigjort domännamn kan ges till en annan sökande tidigast tre månader efter att det gamla domännamnet upphört. På så sätt kan namnserverinformationen uppdateras och den tidigare innehavarens domännamnleverantör få tillräcklig tid att avlägsna konfigureringen från sina namnserverar. Därigenom förebyggs situationer där namnserverna hos den tidigare innehavarens domännamnleverantör förmedlar föråldrad information. Kommunikationsverket kan på en skriftlig, motiverad ansökan av domännamnets innehavare förlänga tidsfristen. En övergångstid om tre månader räcker i allmänhet till, men i enskilda fall kan det vara motiverat att förlänga tiden. Sökanden skall dock alltid motivera sin begäran skriftligt.

Enligt paragrafens 2 mom. kan ett domännamn överföras på någon annan. På en överföring tillämpas 5 § i tillämpliga delar. Det gäller t.ex. ansökningsförfarandet och de krav som ställs på sökanden. Överföringen träder i kraft när ansökan om det har godkänts. Vid en överföring förblir domännamnet oförändrat, men dess innehavare byts ut. Kommunikationsverket skall inte undersöka grunden för överföringen i förväg, utan sökanden skall ansvar för att överföringen har en laglig grund. I momentet konstateras dessutom i klarläggande syfte att en ansökan om överföring inte avgörs, om ett ärende om återkallande eller avstängning av domännamnet är anhängigt hos Kommunikationsverket.

Enligt paragrafens 3 mom. skall Kommunikationsverket föra över domännamnet då en domstol har fastställt sökandens rätt till domännamnet i ett lagkraftvunnet beslut. Den föreslagna bestämmelsen gäller fall där en domstol slutligt har avgjort frågan om rätten till ett domännamn. Kommunikationsverket skall i dessa fall på ansökan utan övriga grunder eller annan undersökningskyldighet föra över domännamnet till sökanden.

9 §. *Förnyande av domännamn.* Paragrafen handlar om det förfarande som tillämpas när domännamn förnyas. Ett domännamn kan förnyas ett obegränsat antal gånger, alltid för tre år i sänder. Förfarandet med förnyande av

domännamn motsvarar den praxis som följs i administrationen av domännamn under andra länders toppdomäner och generiska toppdomäner. Enligt paragrafens 1 mom. kan en innehavare av ett domännamn förnya domännamnet genom att betala den avgift som föreskrivs till Kommunikationsverket. Kommunikationsverket skickar ett skriftligt meddelande om möjligheten att förnya domännamnet till dess innehavare senast två månader före domännamnets giltighet går ut. I meddelandet skall sökanden ges en ingående redogörelse av vad ärendet gäller, hur avgiften kan betalas och vad som följer av att domännamnet inte förnyas. Domännamnets innehavare svarar för att Kommunikationsverket har aktuella kontaktuppgifter till innehavaren.

Enligt paragrafens 2 mom. upphör domännamnets giltighet utan ett särskilt beslut. Kommunikationsverket avlägsnar det från fi-roten om innehavaren av domännamnet inte har vidtagit åtgärder för att förnya domännamnet före utgången av den utsatta tidsfristen. Skulle meddelandet inte nå domännamnens innehavaren på den postadress som denna meddelat till Kommunikationsverket, är ansvaret för att rätten att använda domännamnet upphör innehavarens. Den som förlorat ett domännamn har möjlighet att få domännamnet tillbaka genom att ansöka om det på normalt sätt.

Enligt paragrafens 3 mom. kan Kommunikationsverket bevilja en ny sökande rätt att använda det domännamn som upphört tidigast tre månader efter att giltigheten upphörde. Karenstiden motiveras av samma skäl som i 8 § 1 mom.

10 §. Uppsägning av domännamn. En innehavare av ett domännamn kan säga upp det genom ett skriftligt meddelande till Kommunikationsverket enligt paragrafens 1 mom. Ett uppsagt domännamn avlägsnas från domännamnsregistret och fi-roten. De webbsidor och den e-post som finns under det uppsagda domännamnet upphör därvid att fungera. Domännamnet kan inte sägas upp av någon annan än innehavaren själv eller dennas befullmäktigade ombud. Ombudet skall kunna förete en specificerad fullmakt över sin rätt att företräda innehavaren. Om domännamnets innehavare är en sammanslutning

som t.ex. har upphört eller delats i två eller flera sammanslutningar, skall den som gör uppsägningen kunna förete en utredning över i vilken egenskap och med vilken fullmakt han eller hon handlar. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att hindra eventuella missbruk och missförstånd. Innehållet i bestämmelsen motsvarar nuvarande praxis, som fungerar väl. Uppsägningen träder i kraft det datum som innehavaren meddelar. Om inget datum meddelas träder uppsägningen i kraft den dag som meddelandet anländer till Kommunikationsverket.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket bevilja en ny sökande rätt att använda det domännamn som uppsagts tidigast tre månader efter att uppsägningen trädde i kraft. Grunden är densamma som i 8 § 1 mom.

11 §. Avstängning av domännamn. När man beviljar domännamn är det inte möjligt att i förväg beakta alla de situationer där användningen av domännamnet orsakar oklarheter eller det senare visar sig att det finns någon annan brist. Domännamnens art ställer krav på att man kan ingripa i dessa situationer snabbt och med en så enkelt förvaltningsförfarande som möjligt, utan att riskera någons rättskydd. Ett snabbt, enkelt, effektivt och ekonomiskt rationellt förfarande är i alla parter intressant i dessa situationer. Kännedom om att Kommunikationsverket vid behov kan reagera snabbt på missförhållanden som upptäcks förebygger också ett lagstridigt handlande. Avstängning av ett domännamn kan som huvudregel begäras av domännamnens innehavare eller av den som anser att domännamnet kränker dennas rätt. Även en annan myndighets begäran kan leda till att Kommunikationsverket stänger av domännamnet. På eget initiativ kan Kommunikationsverket stänga av det vid tillfällen som bestäms i lagen. I förhållande till återkallande av domännamn är en avstängning det primära medlet att ingripa i missförhållanden.

Enligt paragrafens 1 mom. kan Kommunikationsverket stänga av ett domännamn högst för en tid om ett år om någon av de senare angivna grunderna för avstängning föreligger. Verket skall för varje enskilt fall undersöka grunderna för en begäran om avstängning och besluta om avstängningens varak-

tighet. En avstängning för en kortare tid om ett år är ofta tillräcklig eftersom t.ex. den nytta man kan få av ett intrång i en känneteckensrättighet förloras genast då domännamnet stängs av.

Momentets 1 punkt fastställer att kommunikationsverket kan stänga av ett domännamn när polisen eller åklagaremyndigheterna har begärt det. Det kan vara nödvändigt att stänga av ett domännamn t.ex. när polisen misstänker att domännamnet används i kriminell verksamhet.

Enligt momentets 2 punkt kan Kommunikationsverket stänga av ett domännamn när det inte finns en fungerande namnservr för domännamnet eller dess övrig nättekniska konfigurering kontinuerligt och väsentligt strider mot föreskrifterna. I dessa fall fungerar inte de webbsidor och e-postadresser som finns under domännamnet. Den föreslagna bestämmelsen förhindrar att namnrymden belastas i onödan. Bestämmelsen förebygger också att namnservrar avsiktligt sägs upp genast efter att ett domännamn beviljats. En förutsättning för avstängning är att bristerna fortgår och är väsentliga. Tillfälliga avbrott berättigar således inte Kommunikationsverket att stänga av ett domännamn. Det är enkelt att granska hur dessa tekniska förutsättningar fungerar eftersom det är möjligt att kontinuerligt sända förfrågningar till de anmälda servrarna och på det sättet följa upp deras funktionsduglighet. En ytterligare förutsättning för avstängning är att bristen inte har korrigerats trots uppmaning från Kommunikationsverket. Kommunikationsverket skall skicka en uppmaning att avlägsna bristen till innehavaren skriftligt eller med e-post. Om domännamnsinnehavaren inte rättar till felet inom den tid som anges i uppmaningen kan verket stänga av domännamnet.

Enligt momentets 3 punkt kan Kommunikationsverket stänga av ett domännamn om det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet har förts över till någon utan samtycke av rättsinnehavaren, denna begär att domännamnet stängs av och den till vilken domännamnet överförts inte inom två veckor visar en godtagbar grund för sin rätt. En avstängning förutsätter alltid att det finns bevis på en rättskränkning. Det är möjligt att ett domännamn överläts till någon och sedan

vidare till en tredje part utan att t.ex. varumärkesinnehavaren eller den första innehavaren av domännamnet har samtyckt till det. Ett domännamn kan inte överlåtas med bättre rätt än den överlåtaren själv har. I det fall att mottagaren inte visar godtagbara grunder för överlåtelsen inom två veckor kan Kommunikationsverket stänga av domännamnet på begäran av varumärkesinnehavaren eller den första innehavaren av domännamnet för att klarlägga förhållandena. Rätten att framställa en begäran om avstängning är inte begränsad.

Enligt momentets 4 punkt får Kommunikationsverket stänga av ett domännamn när det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke samt innehavaren till namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Eftersom det inte längre skall finnas en förhandsgranskning av domännamnsökandens rätt till ett namn eller märke kan det uppstå fall där ett namn eller märke som tillhör någon annan registreras som domännamn. En undersökning av den eventuella rättskränkningen inleds då i och med att den vars rätt har kränkts framställer en begäran om avstängning till Kommunikationsverket. Den som framställer en sådan begäran skall kunna bevisa att det finns grunder för påståendet om en rättskränkning. Efter det skall Kommunikationsverket höra domännamnsinnehavaren, som i sin tur skall visa en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor. Om domännamnsinnehavaren enligt Kommunikationsverkets bedömning förmår visa en juridiskt relevant grund för sin rätt skall domännamnet inte stängas av. Parterna skall i stället föra sin känneteckensrättsliga tvist till domstolsprövning eller avtala om saken.

Kan domännamnsinnehavaren inte visa någon grund för sin rätt eller om de grunder som visats klart saknar betydelse kan Kommunikationsverket stänga av domännamnet för att undersöka ärendet. Även i detta fall skall parterna föra sin känneteckensträttsliga tvist till domstolsprövning eller avtala om saken. I det fall att den som gjort en begäran om avstängning inte aktivt agerar för att få ärendet avgjort under den tid som domän-

namnet är avstängt kan Kommunikationsverket återinföra domännamnet i fi-roten efter att tidsfristen gått ut.

Skyddet för registrerade namn och märken börjar enligt en motsvarande tidsprioritetsprincip när en registreringsansökan blir anhängig hos Patent- och registerstyrelsen eller hos Europeiska gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden, förutsatt att ansökan inte ändras senare. Ett inarbetat namn eller märke får skydd från och med att det är inarbetat. En ansökan om varumärke som är anhängig och vars invändningstid inte ännu har gått ut är inte en avstängningsgrund. Tidsprioritetsprincipen avgör även fall där såväl domännamnsinnehavaren som den som begär avstängning har ett registrerat varumärke i olika varumärkesklasser. I ett sådant fall får alltså den som först sökt domännamnet det. När det är fråga om ett offentligt samfunds namnrätt kan domännamnet stängas av först när en lag, förordning eller ett beslut om saken har antagits eller fattats. Ett offentligt samfund får dock tidsprioritetsskydd för sitt namn från den tidpunkt som det offentliga samfundet visar att namnet kommit i allmänhetens kändedom.

Enligt momentets 5 punkt kan Kommunikationsverket stänga av ett domännamn om det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke och skaffat i uppenbart vinnings- eller skadesyfte. Liksom i de tidigare punkterna är förutsättningarna ytterligare att innehavaren till namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnets innehavare inte inom två veckor visar en godtagbar grund för sin rätt. Eftersom ett domännamn inte längre behöver härledas från sökandens namn eller varumärke är det möjligt att registrera domännamn som liknar någon annans skyddade namn eller märke. Ett domännamn kan härledas från ett existerande namn eller märke genom att bearbeta stavningen. Så är fallet t.ex. i domännamnet *ricsdagen.fi*. Ett annat exempel är härledningar från det registrerade varumärket *Telus* såsom *telusprodukter.fi* eller *bottenmatfrantelus.fi*. Ett vinningsyfte tolkas in i anskaffningen av domännamnet om den som registrerar domännamnet har haft för avsikt att dra nytta av någon annans skyddade namn el-

ler ett märkes anseende eller välkändhet. Ett skadesyfte kan för sin del yppa sig i anskaffningen av ett domännamn som är ägnat att skada någon annans affärsverksamhet. Det kan ibland vara fråga om ett skadesyfte även när det enda motivet för den som registrerat domännamnet har varit att hindra en innehavare av ett känneteckensrättighet att själv få domännamnet.

Förfarandet är detsamma som i 4 punkten.

Enligt paragrafens 2 mom. kan Kommunikationsverket på anhållan förlänga tidsfristen om det finns vägande skäl till det. Bestämelsen kan tillämpas t.ex. vid brottsutredning. Det kan bli nödvändigt att förlänga tidsfristen också när en känneteckensrättslig tvist behandlas av domstol. Eftersom en avstängning är en åtgärd som skall vara temporär och som starkt riktar sig mot domännamnsinnehavarens rättsskydd skall Kommunikationsverket utan dröjsmål återinföra domännamnet i fi-roten när grunden för avstängningen har upphört. Detta gäller även om tiden för avstängningen ännu inte gått ut.

12 §. Återkallande av domännamn. I paragrafens 1 mom. regleras återkallande av domännamn. Ett återkallande ingriper kraftigare i domännamnsinnehavarens rätt än en avstängning. Förutsättningarna för återkallande är därför beskrivna i detalj i paragrafen. Ett återkallat domännamn avlägsnas från fi-roten och avförs från domännamnsregistret. Efter karenstidens utgång är det ledigt att användas av någon annan. Att domännamnet återkallats är inte ensamt för sig en tillräcklig grund för att vägra bevilja domännamnet på nytt till samma innehavare.

Enligt momentets 1 punkt kan Kommunikationsverket återkalla ett domännamn om de uppgifter som lämnats i ansökan till Kommunikationsverket i väsentliga avseenden är bristfälliga eller felaktiga. Detsamma gäller om väsentliga uppgifter inte har anmälts. Ett återkallande förutsätter också att domännamnets innehavare trots uppmaning inte rättar eller kompletterar uppgifterna. Ansökningsystemet är byggt så att ansökningarna skickas in elektroniskt och massbehandlas. Detta system gör det omöjligt att undersöka alla uppgifter om sökanden i samband med behandlingen. Det är möjligt att det efter beviljandet av domännamnet framgår att det fun-

nits väsentliga fel eller brister i ansökningsen. Som exempel kan nämnas fall där en sökande inte existerar i verkligheten även om de anmälda identifikationsuppgifterna stämmer överens med Patent- och registerstyrelsens register. Av detta skäl är det nödvändigt att Kommunikationsverket i vissa fall har möjlighet att rentav återkalla ett domännamn, om sökanden inte följer uppmaningen att rätta eller komplettera uppgifterna i ansökan.

Enligt momentets 2 punkt kan Kommunikationsverket återkalla ett domännamn när det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet har överlåtits till någon annan utan samtycke av rättsinnehavaren, denna begär att domännamnet återkallas och överlåtelsemottagaren inte inom två veckor visar en godtagbar grund för sin rätt. Meningen är att Kommunikationsverket i de mest flagranta fallen skall kunna återkalla domännamnet direkt i stället för att stänga av det. Ett återkallande kräver starka bevis på att domännamnet har överlåtits utan rättsinnehavarens samtycke.

Enligt momentets 3 punkt skall Kommunikationsverket kunna återkalla ett domännamn om det finns vägande skäl att misstänka att ett skyddat namn eller märke har registrerats som domännamn, innehavaren till det skyddade namnet eller märket begär att domännamnet återkallas och domännamnets innehavare inte inom två veckor visar en godtagbar grund för sin rätt. Meningen är att möjliggöra att domännamnet i uppenbart klara fall direkt kan återkallas i stället för att avstängas. Ett återkallande kräver starka bevis på rättskränkningen och att domännamnets innehavare inte kan visa någon godtagbar grund för sin rätt. Som exempel kan nämnas en registrering av domännamnet europeiskaunionen.fi i en privat näringsidkares namn.

För förfarandets del hänvisas till det som sagts i samband med 11 § 1 mom. 4 punkten.

Enligt momentets 4 mom. kan Kommunikationsverket på begäran av rättsinnehavaren återkalla ett domännamn om det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke och att det är skaffat i uppenbart vinning- eller skadesyfte. När förutsättningarna uppfylls kan Kommunikationsverket i de mest flagranta fallen på begäran av innehavaren till

det skyddade namnet eller märket återkalla domännamnet i stället för att stänga av det. Begreppen vinning- och skadesyfte har redogjorts i samband med 11 § 5 punkten, till vilket hänvisas. För förfarandets del hänvisas till det som sagts i samband med 11 § 1 mom. 4 punkten.

I momentets 5 punkt ges Kommunikationsverket rätt att återkalla ett domännamn när en domstol har förbjudit användningen av det med ett lagakraft vunnit beslut. När Kommunikationsverket har tagit emot domstolens anmälan om förbudsbeslutet och dess laga kraft kan verket genast återkalla domännamnet.

Ett domännamn kan enligt momentets 6 punkt återkallas om domännamnets innehavare har upphört. Med att innehavaren har upphört menas t.ex. att den sammanslutning som har rätt till domännamnet har avförts från Patent- och registerstyrelsens register. Med upphörande avses också fusion och delning, varvid det förutsätts att domännamnet förs över på en mottagande sammanslutning för att domännamnsrätten skall fortsätta.

Momentets 7 punkt ger Kommunikationsverket möjlighet att återkalla ett domännamn när domännamnet har varit avstängt med stöd av 11 § 1 mom. 2 punkten i minst en månad och bristen därefter inte har rättats inom en månad från Kommunikationsverkets uppmaning. Syftet med bestämmelsen är att trygga en så optimal användning av den begränsade namnrymden som möjligt. Domännamnsinnehavaren skall ges flera möjligheter att korrigera bristen före domännamnet återkallas. Minst tre meddelande skall lämnas till innehavaren. Det första är en uppmaning som ges före avstängningen, det andra är avstängningsbeslutet och det sista före återkallandet är en uppmaning att korrigera bristen inom en viss tid. Om domännamnsinnehavaren trots flera uppmaningar inte rättar bristen är det motiverat att avregistrera domännamnet och frigöra det för ny ansökan.

Enligt momentets 8 punkt kan Kommunikationsverket återkalla ett domännamn om det efter att domännamnet beviljats visar sig att domännamnet inte är förenligt med god sed eller allmän ordning eller att det är osanningsenligt eller vilseledande. Domännamnet kan återkallas också när det innehåller enbart

namnet på en fysisk person utan sådan rätt som anges i 4 § 2 punkten. I det automatiska behandlingssystemet skall man sträva efter att sälla bort detta slag av ansökningar på förhand genom att kontinuerligt uppdatera systemet. Det är emellertid inte alltid möjligt att vid behandlingen heltäckande undersöka om det ord eller uttryck som ansökts strider mot god sed eller allmän ordning. Dessutom kan det ibland framgå först efter att domännamnet beviljats att det är osant eller vilseledande. Termerna och slangvokabulären inom olika branscher kan utvecklas mycket snabbt. Det är då möjligt att det inte finns kännedom om dem just vid det tillfälle som ansökningen inges. Med förbudet mot registrering av namn på fysiska personer som domännamn önskar man hindra att enskilda personers namn rättstridigt registreras som domännamn.

Enligt momentets 9 punkt kan Kommunikationsverket återkalla ett domännamn om sökandens uppenbara avsikt har varit att skaffa domännamn för att lagra dem och överlåta dem vidare.

En registrering av ett exceptionellt stort antal domännamn kan leda till en presumtion om lagringssyfte. Domännamnsinnehavaren skall då höras och ges tillfälle att lägga fram utredning om något annat syfte. Om sökanden registrerar flera domännamn som inte kan förknippas med sökandens egen näringsverksamhet tyder det på lagerhållning. Om oproportionerligt många domännamn skaffas i förhållande till verksamhetens art och omfattning tyder även det på lagring. Vidare kan ett uttryck för lagringssyfte tolkas in i att de namnsverförbindelser som skaffats för domännamnen sägs upp kort efter att domännamnen registrerats. Den faktor som avgör frågan i sista hand är dock domännamnsinnehavarens syfte. Det är därför möjligt i teorin att en registrering av ett mindre antal domännamn tolkas som lagring om det finns obestridliga bevis om ett syfte att överlåta domännamnen vidare. Avsikten med framställningen är inte att hindra motiverade vidareöverlåtelser av domännamn, t.ex. i samband med företagsköp, utan endast att förebygga en osund registrering av domännamn.

Enligt paragrafens 2 mom. kan Kommunikationsverket på de grunder som bestäms i 8

§ 1 mom. bevilja ett återkallat domännamn till en ny sökande tidigast efter karenstiden om tre månader räknat från återkallandet. I de fall som domännamn återkallats med stöd av 1 mom. 2 – 4 punkten kan Kommunikationsverket emellertid genast föra över det återkallade domännamnet till den som begärt återkallandet. Karenstiden om tre månader är således inte tillämplig i dessa fall. Om ändring har sökts i beslutet om återkallande och en registrering av samma domännamn ansöks på nytt tillämpas 18 §.

13 §. Innehavarens skyldigheter. I denna paragraf regleras domännamnsinnehavarens skyldigheter. Avsikten med bestämmelsen är att understryka sökandens egna skyldigheter i förhållande till Kommunikationsverket. De föreslagna bestämmelserna ligger i linje med både innehavarens och allmänhetens intresse.

Enligt paragrafens 1 punkt skall domännamnsinnehavaren se till att den tekniska konfiguration som behövs för att domännamnet skall kunna användas och som avses i 5 § 2 mom. kontinuerligt är i kraft. Domännamnsinnehavaren skall bl.a. hålla namnsverförbindelserna i skick. Det ligger i domännamnsinnehavarens eget intresse att fullgöra denna skyldighet. Om innehavaren hittar ett fel i den tekniska konfigurationen är det innehavarens skyldighet att avlägsna det utan onödigt dröjsmål.

Enligt paragrafens 2 punkt skall domännamnsinnehavaren skriftligt anmäla om ändringar i de uppgifter som getts i ansökan om domännamn. Uppgifter som ges i ansökan handlar bl.a. om vem som upprätthåller namnsverförbindelserna, innehavarens adress och övriga kontaktuppgifter och information om den tekniska kontaktpersonen. Det är mycket viktigt att uppgifterna om innehavaren hålls à jour, framförallt för innehavaren själv. T.ex. för att snabbt klargöra problem med namnsvervarna eller e-posten behöver kontaktuppgifterna vara aktuella. För att nämna ett exempel blir både sändarens och mottagarens server överbelastad när vardera har installerat automatiskt svar på sin e-post och samma meddelanden går fram och tillbaka mellan dem.

Enligt paragrafens 3 punkt skall domännamnsinnehavaren på begäran ge Kommunikationsverket de uppgifter som behövs för

övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som getts med stöd av den följs. För att Kommunikationsverket skall kunna sköta den förvaltningsuppgift som föreslås i denna framställning ges Kommunikationsverket rätt att få uppgifter av domännamnsinnehavarna t.ex. när verket undersöker grunderna för en begäran om avstängning eller återkallande.

14 §. *Domännamnsleverantörer.* Paragrafen reglerar tillhandahållande av domännamnstjänster. Domännamnstjänster är enligt definitionen en service som inbegriper både förmedling av domännamnsansökningar till Kommunikationsverket och utförande av de konfigurationer i datasystem som domännamnets användning kräver. Syftet med paragrafen är att förbättra fi-rotens dataskydd. Det sker genom att föra ett register över de fysiska och juridiska personer som erbjuder domännamntjänster och som i praktiken sköter om ansökningar, uppsägningar och ändringar av domännamn för domännamnsinnehavarnas räkning. En särskild bestämmelse om detta lyfter också fram att den som tillhandahåller domännamntjänster ansvarar som leverantör av tjänsterna. Domännamnsinnehavaren kan fortsättningsvis sköta om dessa uppgifter själv. I praktiken brukar domännamnsinnehavare skaffa tjänsterna från Internetleverantörer. Vilken nationalitet domännamnsleverantören har och var leverantören har säte saknar betydelse.

Enligt paragrafens 1 mom. skall en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller domännamntjänster göra en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. Anmälan skall innehålla domännamnsleverantörens identifikations- och kontaktuppgifter, såsom företags- eller samsfundsnummer, firma, postadress, telefonnummer, e-postadress och kontaktperson. Anmälan skall vidare innehålla en redogörelse över verksamhetens art och omfattning.

Enligt paragrafens 2 mom. 1 punkt skall domännamnsleverantören hålla de namnsverfunktioner som behövs för att domännamnet skall fungera i skick. Leverantören svarar för att de anmälda namnsvervarna är funktionsriktiga.

Enligt momentets 2 punkt skall domännamnsleverantör skriftligt meddela ändringar

i de uppgifter om namnsvervar och domännamnsleverantören som getts i ansökan om domännamn. Sådana uppgifter är t.ex. utbyte av den tekniska kontaktpersonen eller en ändring av det verksamhetsställe som sköter om en viss av leverantörens domäner. I praktiken sköter leverantörerna i allmänhet om hela processen med en domännamnsansökning för sina kunder, varför domännamnsinnehavarna inte nödvändigtvis ens känner till kontaktuppgifterna för den tekniska personal som har hand om deras domännamn.

Enligt momentets 3 punkt skall en domännamnsleverantör följa Kommunikationsverkets uppmaning eller begäran i fråga om domännamn. För att domännamnsverksamheten skall fungera störningsfritt, effektivt och flexibelt behöver verket ha möjlighet att få in redogörelser från leverantörerna och ge dem uppmaningar. Dessa rättigheter förbättrar bl.a. slutanvändarnas, d.v.s. domännamnsökandenas och –innehavarnas ställning, liksom ställningen för andra domännamnsleverantörer och utomstående. Domännamnsleverantören skall vid behov kunna visa en fullmakt över sin rätt att uppträda på sökandens eller innehavarens vägnar. Syftet med denna skyldighet är att stärka rättsskyddet för domännamnsökanden och –innehavare. Den som tillhandahåller dessa tjänster skall på Kommunikationsverkets begäran kunna förete en fullmakt eller en annan handling som visar dennas ställning som ombud för domännamnsinnehavaren. Kommunikationsverket behöver inte motivera sin begäran eller uppmaning eftersom det är fråga om åtgärder som är förenliga med sökandens eller innehavarens intressen. Om tillräcklig utredning inte har lämnats in godkänns i ytterlighetsfall en ansökan inte.

Enligt 3 mom. kan Kommunikationsverket ge en anmärkning till en domännamnsleverantör som väsentligt eller upprepat bryter mot skyldigheterna i 2 mom. Kommunikationsverket kan också ålägga leverantören att rätta sin försummelse. Kommunikationsverket kan förbjuda en domännamnsleverantör att förmedla ansökningar om domännamn till Kommunikationsverket om leverantören trots anmärkning bryter mot skyldigheterna i 2 mom. Däremot kan Kommunikationsverket inte förbjuda en domännamnsleverantör att

fortsättningsvis sköta om sina kunders namnserverförbindelser och andra tekniska konfigurationer.

Enligt paragrafens 4 mom. kan Kommunikationsverket föra en förteckning över de domännamnsleverantörer som har förmedlingsförbud. Förteckningen är offentlig och varje leverantör som ålagts ett förmedlingsförbud skall föras in i den. Risken att bli svartlistad i en offentlig förteckning förebygger försummelser av de skyldigheter som paragrafen föreskriver. Förteckningen skall finnas och uppdateras på Kommunikationsverkets webbsidor. Kommunikationsverket skall fatta ett separat beslut om förbudets upphörande. Ett år efter att förbudet har upphört skall Kommunikationsverket avföra domännamnsleverantören från förteckningen.

Enligt paragrafens 5 mom. skall en domännamnsleverantör skriftligt meddela Kommunikationsverket om ändringar i de uppgifter som avses i 1 mom. Detta avser ändringar av uppgifterna i begynnelseanmälan, såsom leverantörens namn och kontaktuppgifter, och vidare om leverantörens avslutar sin verksamhet eller lägger ned tjänsten i fråga. Det bakomliggande syftet är att Kommunikationsverkets uppgifter om samtliga leverantörer skall vara à jour.

15 § Domännamnsregistret. Kommunikationsverket för ett uppdaterat register över beviljade domännamn. Registret omfattar uppgifter om domännamnet, domännamnsinnehavarens kontaktuppgifter, uppgifter om namnservrarna, kontaktuppgifter till dem som sköter det tekniska underhållet och övriga tekniska uppgifter som behövs för att vidmakthålla domännamnet, såsom uppgifter om namnservrarna. Kommunikationsverket för in uppgifterna i databasen för domännamn, liksom ändringar i dem. Registret är offentligt. Domännamn som inte längre används bevaras med kontaktuppgifter enligt arkivlagen (831/1994) och den arkivbildningsplan för Kommunikationsverket som utarbetats med stöd av arkivlagen.

En målsättning är också att Kommunikationsverket har en informationstjänst som är tillgänglig i de allmänna datornäten, så att allmänheten kan få uppgifter om åtminstone domännamnen, deras innehavare och innehavarnas kontaktuppgifter samt om dem som

står för det tekniska underhållet, inklusive deras kontaktuppgifter. Målsättningen är att erbjuda ett öppet, lättanvänt och snabbt sätt för alla som Internetanvändare att få uppgifter om existerande domännamn. Det är viktigt att uppgifterna om dem som står för det tekniska underhållet är tillgängliga med vanliga webbläsare också för att lösa problem i datornätet.

16 §. Styrning och utveckling. Den allmänna styrningen och utvecklingen av verksamheten enligt lagen om domännamn faller på kommunikationsministeriet.

17 §. Kommunikationsverkets uppgifter. I paragrafens 1 mom. beskrivs Kommunikationsverkets uppgifter. Uppgifterna består av dels den förteckning som finns i 1 mom. och dels av uppgifter som bestämts i lagens övriga bestämmelser. I paragrafens 1 mom. sammanförs Kommunikationsverkets viktigaste administrativa, övervakningsrelaterade och tekniska uppgifter.

Med förvaltning av landskoden fi avses att Kommunikationsverket ansvarar utåt för kodens administration och vidmakthållande samt representerar Finland i den internationella verksamhet i landskodsfrågor och i förhållande till ICANN. Kommunikationsverket sköter om överföringsförbindelserna från namnservrarna för fi-roten och skytteltrafiken med det globala datornätet Internet. Kommunikationsverket behöver dock inte själv fungera som teknisk upprätthållare. Det tekniska upprätthållandet kan delegeras till en utomstående. Verket ansvarar likväl för att fi-roten fungerar. Den tekniska upprätthållaren skall ha tillgång till tillräcklig know-how, tillräckligt utrustningsbestånd och tillräcklig personal för att kunna sköta funktionen som sig bör. Med att lagra ett domännamn i fi-roten avses att rotnamnservers databas uppdateras med namnsverruppgifterna för domännamnet. Uppdateringen inbegriper också att frikoppla domännamnet från fi-roten. Därtill ansvarar Kommunikationsverket för fi-rotens datasäkerhet genom att skydda den mot störningar som är avsiktliga eller beror på oaktsamhet.

I paragrafens 2 mom. bestäms för klarhets skull att Kommunikationsverket har rätt att på begäran ge ut uppgifter om domännamn och uppgifter ur handlingarna om domän-

namn som en utskrift, via en teknisk överföringsförbindelse eller i annan maskinellt bearbetbar form. Avsikten är att möjliggöra t.ex. ett snabbt och effektivt samarbete mellan myndigheterna.

I paragrafens 3 mom. bestäms att beslut och andra handlingar kan undertecknas maskinellt. I praktiken gäller bestämmelsen handlingar som uppstått vid automatisk databehandling. Motsvarande bestämmelser finns bl.a. i 43 § radiolagen (1015/2001) och 29 § handelsregisterförordningen.

18 §. Ändringssökande. Beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av denna lag kan överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Domännamnsförfarandet förnyas så gott som i sin helhet enligt detta lagförslag. Det kan leda till att det uppstår nya typer av tvister förknippade med domännamn. En del av konflikterna torde också leda till domstolsbehandling. Domännamnen har nära samband med firma- och varumärkesrätten, d.v.s. med känneteckensrätten. Enligt 28 § firmalagen och 42 § varumärkeslagen skall tvister om firma och varumärken behandlas av Helsingfors tingsrätt. Här är syftet att koncentrera även den specialkunskap tvister om domännamn kräver, och utvecklandet av denna specialkunskap, till ett forum. Koncentrationen medför fördelar för parterna och för utvecklandet av rättspraxis.

Enligt denna paragraf kan Kommunikationsverket förekskriva i beslutet att beslutet skall iakttas trots att ändring sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Med tanke på Internets funktion är det motiverat att beslutet kan verkställas oberoende av ändringssökande. Om denna möjlighet saknas kan det leda till att rättsskyddet för en utomstående äventyras och orsaka anseelig ekonomisk förlust. Syftet med bestämmelsen är att hindra t.ex. sådana situationer att en ändringssökande överklagar beslutet utan några som helst grunder för att förhindra att domännamnet stängs av eller återkallas. Ett ändringssökande skall inte få leda till att ett domännamn används exempelvis till skada för någon annans skyddade rättighet.

I paragrafens 2 mom. fastställs för klarhets skull att Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över Helsingfors förvaltnings-

domstols avgörande.

19 §. Ikraftträdande. Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 mars 2003. Genom lagen upphävs Kommunikationsverkets föreskrift 34 A/2000 M om finländska domännamn inom datornätet Internet, som meddelats med stöd av 37 § 2 mom. telemarknadslagen

20 §. Övergångsbestämmelser. I 1 mom. regleras de gällande domännamnens giltighet. Domännamnen är i kraft i tre år efter att lagen har trätt i kraft. Deras giltighetstid är således densamma som för domännamn som beviljas efter att lagen trätt i kraft. Domännamnsinnehavarna kan förnya domännamnen enligt 9 § i lagförslaget. Ett domännamn kan också förnyas när som helst under den treåriga övergångsperioden. I övrigt inverkar lagens ikraftträdande inte på giltiga domännamn.

I 2 mom. föreskrivs om ansökningar som anhängiggjorts medan Kommunikationsverkets föreskrifter, som upphävs med denna lag, varit i kraft. Dessa ansökningar förfaller antingen genast när lagen träder i kraft eller sex månader efter det. Bestämmelsen blir i praktiken tillämplig närmast på ansökningar där sökanden inte reagerat på Kommunikationsverkets begäran om utredning. Det är alltså fråga om ansökningar där sökandens egen passivitet har lett till att de inte har avgjorts.

1.2. Lagen om kommunikationsförvaltningen

2 §. Kommunikationsverkets uppgifter. Förteckningen över Kommunikationsverkets i uppgifter i paragrafens 1 punkt föreslås ändrad. Kommunikationsverket ges en skyldighet att även sköta om de uppgifter som den har enligt lagen om domännamn.

2. Närmare bestämmelser

Med stöd av förslaget till 5 § 2 mom. lagen om domännamn ges Kommunikationsverket rätt att utfärda närmare bestämmelser om de tekniska konfigurationer som domännamnens funktion kräver. Innehållet i Kommunika-

tionsverkets bestämmelser skall i huvudsak motsvara Kommunikationsverkets gällande föreskrift om konfiguration av namnservrar med finländska domännamn i datornätet Internet. Kommunikationsverket skall enligt 4 § 1 mom. ge föreskrifter om de tecken som är tillåtna i domännamn och det högsta antalet tecken i dem. Föreskrifterna skall, såsom hittills, basera sig på de tecken som tekniskt sett fungerar globalt och på det tekniskt sett möjliga maximiantalet tecken.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2003.

4. Lagstiftningsordning

De föreslagna lagarna kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med hänsyn till grundlagen är den före-

slagna 14 § om domännamnleverantörer beaktansvärd. Paragrafen fastställer en anmälningsskyldighet.

En fysisk eller juridisk person som tillhandahåller domännamnstjänster, d.v.s. en domännamnleverantör, skall anmäla sig till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. Begreppet domännamnstjänst består av två komponenter: förmedlingen av domännamnsansökningar och för domännamnets funktion nödvändiga konfigurationer i domännamnssystem. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan Kommunikationsverket i vissa fall förbjuda en domännamnleverantör att förmedla ansökningar till Kommunikationsverket. Däremot kan Kommunikationsverket inte förbjuda domännamnleverantören att sköta om innehavarens namnsverförbindelser och andra konfigurationer. Anmälningsskyldigheten begränsar inte näringsfriheten enligt 18 § grundlagen i onödig omfattning.

Eftersom den verksamhet som är föremål för regleringen är ny torde trafikutskottet begära grundlagsutskottets utlåtande om förslaget.

Lagförslagen

1.

Lag**om domännamn**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja informationssamhällets serviceutbud i datornätet genom att förbättra tillgången på finländska domännamn och säkerställa en jämlik tillgång till domännamn.

2 §

Tillämpningsområde

Lagen tillämpas på domännamn som slutar med landskoden för Finland (*landskoden fi*) i datornätet Internet, på domännamnsförvaltningen och på förmedlingen av ansökningar om domännamn.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *domännamn* en adressuppgift strax under landskoden fi i datornätet Internet i form av ett namn som består av bokstäver, siffror eller andra tecken eller en kombination av dem,
- 2) *fi-roten* en databas i vilken giltiga domännamn införs,
- 3) *skyddat namn eller märke* ett namn eller märke som är infört i handels-, varumärkes-,

förenings-, stiftelse- eller partiregistret eller en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller varumärke som avses i firmalagen (128/1979) och varumärkeslagen (7/1964) samt namnet på ett offentligt samfund eller ett organ i det, samt

4) *domännamnstjänster* en service som inbegriper förmedlingen av en ansökan om domännamn till Kommunikationsverket och den konfiguration av domännamnssystemen som domännamnets användning kräver.

Domännamn och deras giltighet

4 §

Domännamnets form och innehåll

Ett domännamn skall bestå av tre tecken. Kommunikationsverket ger närmare föreskrifter om vilka tecken ett domännamn får innehålla.

Ett domännamn får inte bestå enbart av

- 1) ett ord som anger företagsform, stiftelseform eller samfundsform eller en förkortning av ordet eller av ordet varumärke,
- 2) namnet på en fysisk person, utom om det är ett registrerat namn eller varumärke som avses i 3 § 3 punkten, eller
- 3) en toppdomän, vare sig den är generisk eller en landskod.

Ett domännamn får inte rättstridigt basera sig på någon annans skyddade namn eller märke.

Ett domännamn får inte innehålla uttryck som strider mot god sed eller allmän ordning.

5 §

Ansökan om domännamn

Ett domännamn som slutar med Finlands landskod och som används inom datornätet Internet söks hos Kommunikationsverket. Ansökan skall innehålla av Kommunikationsverket begärda uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan.

Kommunikationsverket ger närmare föreskrifter om de tekniska konfigurationer som är nödvändiga för att domännamnet skall fungera.

En i Finland registrerad juridisk person eller privat näringsidkare eller ett finländskt offentligt samfund kan ansöka om domännamn. Sökanden kan ansöka om ett eller flera domännamn. Om samma domännamn ansöks av flera än en sökande, beviljas namnet till den som först ansökt om det.

Domännamn får inte sökas för att lagras i syfte att överlåta dem vidare.

När ansökan ges in skall en avgift betalas för varje domännamn. Ansökan blir anhängig först när avgiften är betald.

6 §

Kommunikationsverkets granskningskyldighet

Kommunikationsverket skall genom tekniskt och ekonomiskt ändamålsenliga förfaranden säkerställa att ett ansökt domännamn uppfyller kraven som fastställs i 4 §. Ansökan om domännamn kan granskas med hjälp av ett maskinellt serviceautomationssystem.

7 §

Beviljande av domännamn

Kommunikationsverket beviljar ett domännamn för högst tre år i sänder.

Ansökan förfaller om den är bristfällig eller om Kommunikationsverket finner något annat hinder för att godkänna ansökan och sökanden inte trots uppmaning korrigerar bristen eller avlägsnar hindret inom en utsatt tid om minst en månad.

8 §

Ändring och överföring av domännamn

En innehavare av ett domännamn får ansöka om ändring av domännamnet hos Kommunikationsverket. Innehavaren av det ändrade domännamnet får använda det tidigare namnet i högst tre månader efter att ändringen godkänts, om inte Kommunikationsverket förlänger tidsfristen på skriftlig motiverad ansökan av domännamnets innehavare. Kommunikationsverket kan bevilja en ny sökande det domännamn som ändrats tidigast tre månader efter att tidsfristen gått ut.

Ett domännamn kan överföras till någon annan. Överföringen träder i kraft när en ansökan om det har gjorts enligt 5 § och ansökan har godkänts. En ansökan om överföring avgörs inte, om ett ärende om återkallande eller avstängning av domännamnet är anhängigt hos Kommunikationsverket.

Kommunikationsverket skall föra över ett domännamn om överföring söks på den grunden att en domstol har fastställt sökandens rätt till domännamnet genom ett lagkraftvunnet beslut.

9 §

Förnyande av domännamn

En innehavare av ett domännamn kan förnya domännamnet för högst tre år i sänder genom att betala föreskriven avgift. Kommunikationsverket skickar senast två månader före domännamnets giltighet upphör ett meddelande om förnyelsemöjligheten per brev till domännamnets innehavare på den adress denna meddelat. Domännamnets giltighet upphör och Kommunikationsverket avlägsnar det från fi-roten, om innehavaren av domännamnet inte har vidtagit åtgärder för att förnya domännamnet innan den utsatta tidsfristen gått ut.

Kommunikationsverket kan bevilja en ny sökande det domännamn som upphört att vara giltigt tidigast tre månader efter giltigheten upphörde.

10 §

Uppsägning av domännamn

En innehavare av ett domännamn kan säga upp domännamnet genom ett skriftligt meddelande till Kommunikationsverket.

Uppsägningen träder i kraft från den anmälda dagen för uppsägningen. Om en dag för uppsägning inte har meddelats träder uppsägningen i kraft den dag då uppsägningen anlände till Kommunikationsverket. Kommunikationsverket kan bevilja en ny sökande det domännamn som sagts upp tidigast tre månader efter att uppsägningen trädde i kraft.

11 §

Avstängning av domännamn

Kommunikationsverket kan stänga av ett domännamn för högst ett år om

1) polisen eller åklagarmyndigheten har begärt att domännamnet stängs av,

2) det inte finns en fungerande namnserver för domännamnet eller dess övriga nättekniska konfigurationer kontinuerligt eller väsentligt strider mot Kommunikationsverkets föreskrifter som avses i 5 § 2 mom. och bristen inte har korrigerats trots uppmaning från Kommunikationsverket,

3) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet har förts över till någon utan samtycke av innehavaren till domännamnet eller det skyddade namnet eller märket, denna begär att domännamnet stängs av och den till vilken domännamnet överförts inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

4) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, innehavaren till namnet eller märket begär att domännamnet stängs av och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor, eller

5) det finns sannolika skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke, och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehava-

ren till namnet eller märket begär att domännamnet stängs av samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor.

Kommunikationsverket kan på anhållan förlänga tidsfristen, om det finns vägande skäl för det. Kommunikationsverket skall utan dröjsmål återinföra domännamnet i firotten när grunden för avstängningen har upphört.

12 §

Återkallande av domännamn

Kommunikationsverket kan återkalla ett domännamn om

1) de uppgifter som lämnats till Kommunikationsverket i ansökan är väsentligt bristfälliga eller felaktiga eller väsentliga uppgifter inte har anmälts och domännamnets innehavare trots uppmaning inte rättar eller kompletterar uppgifterna,

2) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet har överförts till någon utan samtycke av innehavaren till domännamnet eller det skyddade namnet eller märket, denna begär att domännamnet återkallas och den till vilken domännamnet överförts inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

3) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är ett skyddat namn eller märke, innehavaren till det skyddade namnet eller märket begär att domännamnet återkallas och domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

4) det finns vägande skäl att misstänka att domännamnet är härlett från ett skyddat namn eller märke, och har skaffats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte och innehavaren till namnet eller märket begär att domännamnet återkallas samt domännamnets innehavare inte visar en godtagbar grund för sin rätt inom två veckor,

5) en domstol genom sitt lagakraftvunna beslut har förbjudit användningen av domännamnet,

6) domännamnets innehavare har upphört att existera,

7) domännamnet har varit avstängt med stöd av 11 § 1 mom. 2 punkten i minst en månad och bristen har inte därefter rättats inom en månad från Kommunikationsverkets uppmaning,

8) det framgår efter att domännamnet har beviljats att namnet inte är förenligt med god sed eller allmän ordning eller att det rättstridigt innehåller enbart namnet på en fysisk person, eller

9) sökandens uppenbara avsikt har varit att skaffa domännamn för att lagras i syfte att överlåta dem vidare.

Kommunikationsverket kan bevilja en ny sökande ett domännamn som återkallats tidigare tre månader efter återkallandet. Utan hinder av vad som bestäms i detta moment kan Kommunikationsverket på ansökan och under de förutsättningar som bestäms i denna lag föra över ett domännamn som återkallats med stöd av 1 mom. 2—4 punkten till den som begärt att domännamnet återkallas.

Särskilda bestämmelser

13 §

Innehavarens skyldigheter

En innehavare av domännamn skall för sin del

1) se till att de tekniska konfigurationer som behövs för att domännamnet skall kunna användas och som avses i 5 § 2 mom. fortlöpande är i kraft,

2) skriftligt anmäla till Kommunikationsverket om ändringar i de uppgifter som getts i ansökan om domännamn och

3) på begäran ge Kommunikationsverket de uppgifter som behövs för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som getts med stöd av den iakttas.

14 §

Domännamnsleverantörer

Den som tillhandahåller domännamnstjänster skall göra en skriftlig anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten in-

leds. Anmälan skall innehålla domännamnsleverantörens identifikations- och kontaktuppgifter och en redogörelse för verksamhetens art och omfattning. Anmälan skall göras på en blankett som Kommunikationsverket fastställt.

Domännamnsleverantören skall för sin del

1) se till att den namnservice som behövs för att sökandens domännamn skall fungera är funktionsriktig,

2) skriftligt anmäla om ändringar i de uppgifter om namnservrar och leverantören som getts i ansökan om domännamn och

3) följa Kommunikationsverkets uppmaningar eller begäran i fråga om domännamn.

Kommunikationsverket kan ge en anmärkning till en domännamnsleverantör som väsentligt eller upprepat bryter mot skyldigheterna i 2 mom. och ålägga leverantören att rätta sitt fel. Kommunikationsverket kan förbjuda en domännamnsleverantör att förmedla ansökningar om domännamn till Kommunikationsverket, om leverantören trots anmärkning bryter mot skyldigheterna i 2 mom.

Kommunikationsverket kan föra en förteckning över domännamnsleverantörer som har förmedlingsförbud. Var och en har rätt att få uppgifter om de förmedlingsförbud som införts i förteckningen. Kommunikationsverket kan offentliggöra förteckningen på sina webbsidor. Kommunikationsverket skall avlägsna uppgifterna om förmedlingsförbud från förteckningen ett år efter att förbudet har upphört.

En domännamnsleverantör skall utan dröjsmål skriftligt underrätta Kommunikationsverket om ändringar i de uppgifter som avses i 1 mom.

15 §

Domännamnsregistret

Kommunikationsverket för ett offentligt register över beviljade domännamn.

I registret införs följande uppgifter på basis av ansökningar och meddelanden:

1) domännamnet,

2) domännamnsinnehavarens kontaktuppgifter,

3) uppgifter om namnservrarna,

- 4) kontaktuppgifter till den tekniska administratören och
5) övriga tekniska uppgifter som behövs för att upprätthålla domännamnet.

16 §

Styrning och utveckling

Kommunikationsministeriet sörjer för den allmänna styrningen och utvecklingen av den verksamhet som avses i denna lag.

17 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Utöver vad som bestäms på annat ställe i denna lag skall Kommunikationsverket

- 1) övervaka att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas,
- 2) administrera landskoden fi,
- 3) utveckla domännamnsregistret,
- 4) sörja för överföringsförbindelserna och förbindelsetrafiken från namnservrarna för fi-roten till det globala datornätet Internet,
- 5) sköta om att domännamn lagras i fi-roten,
- 6) sköta om fi-rotens dataskydd och
- 7) på begäran ge intyg och utdrag ur domännamnsregistret.

Kommunikationsverket kan på begäran lämna ut uppgifter om domännamn och om handlingar som anknyter till domännamnen som ett skriftligt utdrag, via teknisk anslutning eller i annan maskinellt bearbetbar form.

Ett beslut eller en annan handling som ges i ett ärenden om domännamn kan undertecknas maskinellt.

18 §

Ändringssökande

Ett beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av denna lag får överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I sitt beslut kan Kommunikationsverket föreskriva att beslutet skall iakttas trots att det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över Helsingfors förvaltningsdomstols beslut.

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Genom denna lag upphävs Kommunikationsverkets föreskrift 34 A/2000 M om finländska domännamn inom datornätet Internet, nedan domännamnsföreskriften.

20 §

Övergångsbestämmelser

Domännamn som har beviljats innan denna lag träder i kraft är giltiga utan förnyelse i tre år efter den dag då denna lag trädde i kraft.

En ansökan som är anhängig med stöd av Teleförvaltningscentralens föreskrift om finländska domännamn inom datornätet Internet THK 34/1997 M förfaller när denna lag träder i kraft. En ansökan som är anhängig med stöd av domännamnsföreskriften förfaller sex månader efter att denna lag trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 juni 2001 om kommunikationsförvaltningen (625/2001) 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1121/2001, som följer:

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt telemarknadslagen (396/1997), radiolagen (1015/2001), postlagen (907/1993), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), lagen om förbud mot

vissa avkodningssystem (1117/2001) samt lagen om domännamn (/) ankommer på verket, samt

2) Sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Nådendal den 28 juni 2002

Republikens President**TARJA HALONEN**Kommunikationsminister *Kimmo Sasi*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 juni 2001 om kommunikationsförvaltningen (625/2001) 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1121/2001, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt telemarknadslagen (396/1997), radiolagen (1015/2001), postlagen (907/1993), lagen om televisions- och radioversamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och data-skydd inom televerksamhet (565/1999) samt lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001) ankommer på verket, samt

2) Sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter.

Föreslagen lydelse

2 §

Kommunikationsverkets uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att
1) sköta de uppgifter som enligt telemarknadslagen (396/1997), radiolagen (1015/2001), postlagen (907/1993), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och data-skydd inom televerksamhet (565/1999), lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001) samt *lagen om domännamn (/) ankommer på verket, samt*

2) Sköta andra uppgifter som ankommer på Kommunikationsverket enligt andra bestämmelser eller kommunikationsministeriets föreskrifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
